NĂM THỨ MƯỜI SÁU. — SỐ THỨ 3394

MỖI SỐ : 0$04

NGÀY THỨ NĂM 12 JUILLET 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 9226

GIÁ MUA BÁO

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.[illegible]	
Ngoại-quốc	14.00	7.[illegible]	3.5[illegible]	
Các làng và các công-sở	10.00	5.[illegible]	2.50	

Mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 15 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBACTANVAN HANOI
Téléphone n° [illegible]

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page
Une seule insertion . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées . . . 0$10 la ligne

Một cái phương-pháp quản-lý đồn-điền rất tốt

VI

— Cái công-xưởng hàng ấp, quyền thu chi do người quản-ấp chủ-trương, mà mỗi năm dự toán thu chi thì quyết định công-đồng ở trước mặt cả mọi người trong hàng ấp; số thu nhập trong công-xưởng, trích hai phần mười để cung dưỡng cho người quản ấp, hai phần mười nữa để vào kho trữ-bị, phòng có khi cần phải tuất trợ cho các nhà trong hàng ấp gặp lúc tật dịch cơ-hoang; còn sáu phần mười thì để chi vào những việc công-tác chung trong đồn điền hoặc những việc lợi ích chung cho cả mọi người trong hàng ấp. Đại-cương về cái phương pháp quản-lý đồn-điền của tôi dự nghĩ như thế, mà điều-mục tiêm-tế thì như sau này:

— Những việc công-tác chung trong đồn-điền, đại loại như có nơi nào úng thủy thì phải tìm cách xẻ cống khai cừ, có nơi nào tiêu-khô thì phải tìm cách chắn khe giữ đập, hoặc dùng xe nước, hoặc dùng bơm nước, hoặc dùng máng nước, tùy địa-thế mà kinh doanh, cốt làm sao cho trong đồn-điền mình không một vạt ruộng nào không cày cấy được, không một miếng đất nào không giồng giọt được, mà cày cấy giồng giọt không bao giờ đến nỗi xảy ra có những cái tai hại thủy hạn bất kỳ; lại như những súng đạn cung tên phải sắm sẵn để giữ hùm beo ác-thú, những thuốc trừ thuốc kỵ phải có đủ để giữ chuột bọ hoàng trùng, phải có chung cái máy lựa giống để cấp cho các chủ đất cứ hạt giống này mà gieo, phải có chung cái chuồng chứa phân để cho từng mẫu đất cứ thứ phân này mà bón, hoặc mua dùng cái mầu bón hóa-học, hoặc thí-nghiệm các giống mới cải-lương, các cơ-khí làm ruộng, thứ nào tiện-dụng phải mua, hoặc dụng-cụ giao-thông, cái gì cần thiết phải sắm, phải có kho-tàng để chứa thóc lúa, phải có trường-sở chung để nhốt trâu bò; những việc như thế không thể làm riêng được từng người từng nhà làm chung thì lao phí bớt mà thành-hiệu dễ, nên phải kể vào việc công-tác chung trong hàng ấp, trích công-xưởng của hàng ấp mà chi tiêu vậy.

— Những việc ích lợi chung ho cả mọi người trong hàng ấp; ại-loại như người nào cũng có bi đau ốm, thì trong ấp phải có ột sở dưỡng bệnh chung, gười nào cũng có quyền tự-do n-ngưỡng, thì trong ấp phải có ột nơi thờ phụng chung, có ai gái phải có sinh-dục, thì nhà hộ-sinh trong ấp phải làm; có con trẻ phải có học-hành, thì trường tiểu-học trong ấp phải mở, có người khỏe cũng có người yếu, thì trong ấp phải có một xưởng thủ-công, có lúc làm cũng có lúc chơi, thì trong ấp phải có một nơi câu-lạc; những việc như thế, người trong ấp ai cũng dự phần lợi-ích, mà một người một không thể độc lực làm thành, nên phải kể vào việc ích-lợi chung cả mọi người trong ấp; cũng trích công-xưởng của hàng ấp mà chi tiêu vậy.

— Những việc công đó phải có người đứng ra mà đảm-đang kinh-lý; người ấy phải là người có tài học cao hơn cả mọi người trong hàng ấp, mà có công-tâm công-đức, nhận cái nghĩa-vụ làm một người gia trưởng cho một cái gia-tộc lớn là cả anh em một ấp mình; người ấy là ai? tức là người quản-ấp; người quản-ấp hưởng dụng vào cái hai phần mười niên-lợi của công-xưởng hàng ấp mà chuyên tâm lực về những việc công trong hàng ấp phải làm. Ngoài các việc công lại còn cả đến những việc riêng của từng người từng nhà trong hàng ấp, cũng đều cần phải có mình chỉ bảo trông nom; thí-dụ như cấp cho mỗi nhà bao nhiêu ruộng đất, bằng đầu phải xem xét cặn-kẽ mà phát ngưu canh điền-khí giống-má lương-thực cho vừa đủ ăn làm, săn sóc cho họ cày bừa được thật chín-chắn, cấy gặt được khỏi thất thời, giồng-giọt bón tưới không sai phương-pháp, nhà nào cũng phải làm vườn làm ruộng nuôi lợn nuôi gà, người nào cũng không được chè rượu bồ-tha, bạc bài lêu-lổng; vì có như thế thì cái phúc lợi của nhân-dân trong hàng ấp mình mới thật là trọn vẹn, mà sự thịnh vượng phát-đạt mới cầm chắc được trong tay.

— Cho được hành-sử cái chức quyền ấy thì người quản-ấp phải đặt ra các cơ-quan giúp việc, có một hội-đồng hàng ấp để tùy tùng với quản-ấp phân lý các việc công, có một đội tuần phu thuộc quyền người quản-ấp chỉ-huy để cưỡng bách dân trong hàng ấp phải tuân giữ qui-luật; người quản-ấp được có cái quyền trừng phạt đối với dân trong hàng ấp, kẻ nào không tuân giữ qui-luật, lỗi nhẹ thì bắt phải phục dịch việc công trong ấp từ một ngày đến một tháng, lỗi nặng thì bắt phải trả lại ruộng đất mà không được ở trong ấp làm ăn. Nói tóm lại là cái quyền người quản-ấp ở trong ấp là rất lớn rất cao, nhưng cái quyền ấy tuyệt không bén một chút tính-chất vị-kỷ gì, mà chỉ là cái quyền để chấp-hành mà mưu tính sự phúc lợi chung cho cả mọi người trong ấp vậy.

(Còn nữa) T

Vô-tuyến-điện

Ngày 8 Juillet 1928

Nước Pháp

Việc bảo cử nguyên lão nghị viên

M. Bolvin Champeaux, có vấn tại tòa phá án về đảng liên hiệp quốc dân, trúng cử nguyên lão nghị viên ở quận Calvados, thế chân cho M. de Saint Quentin.

Đảng xã hội với hội Vạn quốc

Hội liên-hiệp của đảng xã hội lại cho phép M. Paul Boncour đại diện cho chánh-phủ tại hội Vạn-quốc.

Lễ khánh thành ngôi tượng quan thống chế Foch

Trong ngày thứ hai về lễ khánh thành ngôi tượng quan thống-chế Foch, nhân dân nhiệt thành biểu-tình tán dương công trạng của quan thống chế Foch.

Tại thứ dân nghị-viện

Thứ dân nghị-viện đã bàn bác đến dự án của M. Loucheur ở nguyên lão nghị-viện gởi về.

Nước Đức

Các báo với cái án Donetz ở nước Nga

Báo «*Vorwerts*» có đăng một bài hô hào những nhà chánh-trị, nhất là với MM. Loebe, và Wirth, và khuyên chánh-phủ Xô-viết nước Nga nên sửa đổi lại cái án Donetz, vì rằng trong án kết án xử tử những mười một người.

[illegible]

Hội *des Casques d'Acier* đã ưng chuẩn một khoản không chịu công nhận ngày 11 Août, là ngày kỷ-niệm quốc-dân.

Nước Anh

Việc nhập cảng tơ

Các viên chức quan thuế kiểm soát rất nghiêm về số tơ của tư-gia đem nhập cảng.

Nước Ý

Tòa nội-các

Các quan tổng-trưởng bộ tài-chánh, và học vụ từ chức; ông nguyên-lão nghị-viên Mosconi sẽ thế chân M. Volpi tại bộ tài-chánh; M. Belluzo, hiện là tổng-trưởng bộ kinh-tế, sẽ sang bộ học vụ, M. Martelli, phó trưởng bộ giao thông sẽ thế chân cho ông.

A. R. I. P.

HÀI ĐÀM

Xin chàng cờ bạc thì chừa!

Một ông chồng tối nào cũng đi đánh xóc-đĩa, bà vợ tức lắm, nhất-định từ nay giữ không cho ra khỏi cửa buồng, thậm-chí ông chồng đòi đi tiểu, bà vợ cũng lằng-nhằng theo ra. Ông chồng tức mình, phải thề với vợ rằng:

— Đứa nào còn đi đánh thì đứa ấy làm chó.

Bà vợ lấy dây buộc chân, rồi mới cho ra. Ông chồng cởi ngay một đầu dây buộc vào chân con chó ở ngoài cửa buồng, rồi lên đi đánh xóc-đĩa. Bà vợ thấy lâu không vào, liền cầm dây kéo, lù lù thấy con xù tiến vào, bà vợ kinh ngạc mà rằng:

— Chết chưa! thằng khí-gió kia nó thề phải gió thiêng rồi! Bây giờ biết làm thế nào?

Bà vợ ngồi bưng mặt khóc.

«*Khóc rằng: tiền của có thừa,*
«*Bởi thề với thiếp nên cơ-hội này!*
«*... Chàng nhẽ có hay*».

Hi-đình, Nguyễn-văn-Tốt

Việc Trung-hoa

Ngày 3 và 4 juillet 1928

Đảng-bộ phản-đối Quách-binh-Văn

Vương-chính-Đình có phái Quách-binh-Văn đại-biểu cá-nhân, cùng công-sứ-đoàn trao đổi ý-kiến. Vì vậy ngày 1er juillet bộ đảng thị ở Thượng-hải triệu tập các đoàn-thể làm lễ kỷ-niệm năm thứ ba của chính-phủ Quốc-dân, quyết điện cho Vương-chính-Đình phải cách chức Quách-binh-Văn, và điện xin chính-phủ Quốc-dân cảnh cáo cho Vương-chính-Đình biết từ đây về sau kén người ngoại-giao phải cẩn-trọng lắm mới được.

Lời kiến-nghị của thương-hội Bắc-bình

Tổng thương hội quyết-nghị yêu cầu với bọn Tưởng-giới-Thạch, Diêm-tích-Sơn mấy điều sau này:

1· Cuộc Bắc-phạt đã hoàn-thành xin rút bớt ngạch quân lính đi;

2· Bắc-bình có cái lịch-sử đóng đô lâu dài, xin thiên thủ đô đến Bắc-bình;

3· Xin tha những ngạch thuế đánh nặng quá, từ trước đến giờ.

Đại Tưởng đến Bắc-bình sẽ trình những điều yêu cầu ấy.

Cuộc hội-nghị sửa lại các điều-ước

[illegible] duyệt-Lương là thứ-trưởng bộ ngoại giao, xin cùng các công-sứ các nước bàn cái vấn-đề sửa lại các điều ước và nói ngày 20 juillet này sẽ mở cuộc hội-nghị tu ước. Đến kỳ ấy sẽ mời công-sứ các nước đến Nam-kinh dự-nghị.

Vương-chính-Đình đã ủy Kim-vấn-Tứ là chức Toàn-quyền đại-biểu để giao-thiệp về cái án Tế-nam.

Tin bọn Hồ-hán-Dân về nước

Bọn Hồ-hán-Dân, Tôn-Khoa, Ngô-triều-Khu, Hứa-sùng-Trí đi du-lịch các nước Âu, Mỹ, vì chính-phủ Quốc-dân và Quảng-đông hết sức tuyên-truyền. Vì tỉnh Quảng đông từ sau khi bị cái nạn cộng-sản, các nước đối với cái chân tướng ở trong nước Trung-hoa, hoặc chưa rõ hẳn, cho nên việc tuyên truyền với ngoài cũng rất là trọng-yếu, nên bọn Hồ-hán-Dân cùng nhau xuất-dương chính là vì đó. Hiện cuộc thống nhất đã thành rồi, các việc kiến thiết đều bắt đầu thi hành, nên chính phủ Quốc-dân đã gửi điện giục bọn Hồ-hán-Dân về nước. (*Dịch báo Tàu*)

Ngày 10 juillet 1928

Chánh-phủ quốc-dân với liệt-cường

Đông kinh. — Chánh-phủ quốc-dân sẵn lòng lập các giao-ước mới để thế tất cả các giao-ước cũ; nghe đâu chánh-phủ quốc-dân lại quyết nghị không giả tất cả các trái khoản ngoại quốc, vì cho rằng là những trái khoản bị cưỡng quyền cưỡng-bách.

Các điều kiện của Trương-học-Lương

Đông-kinh. — Trong các điều kiện giảng hòa của Trương-học-Lương, có một điều là lưu Trương lại chủ trương việc chánh-trị ở Mãn-châu và chánh ban hội-đồng quốc dân sẽ lập nên ở Mãn-châu. Quân lính ở Mãn-châu cứ để nguyên, mà do Trương-học-Lương thống lĩnh.

Cuộc hội nghị của các vị thượng tướng

Đông-kinh. — Các vị chủ trương việc tài chánh, việc giao thông, và việc ngoại giao của chánh phủ Nam-kinh được lệnh triệu đến dự cuộc hội nghị của bốn vị thượng tướng là Diêm-tích-Sơn, Phùng-ngọc-Tường, Tưởng-giới-Thạch, và Lý-tôn-Nhân, như vậy cuộc hội-nghị ấy trở nên một hội đồng trung-ương của chánh phủ.

Kỷ-niệm trận vong

Bắc kinh. — Bốn vị lĩnh tụ của đảng quốc-dân là Diêm-tích-Sơn, Phùng-ngọc-Tường, Tưởng-giới-Thạch, và Lý-tôn-Nhân ngày hôm thứ hai đã đến đèo Hán-khẩu dự lễ kỷ niệm binh sĩ của Phùng-ngọc-Tường bị hại, trong năm 1925, mà quân Phụng-thiên đánh mấy trận dữ-dội, rồi đi qua được Vạn lý trường thành.

Số bạc ở Thượng-hải

Thượng-hải. — Số bạc ở Thượng-hải về cuối tuần lễ mới rồi cộng là 47 520 nghìn lạng, 75,810 nghìn đồng và 5 113 thỏi bạc.

Các giao-ước bất bình đẳng

Pháp. — Cứ theo lời viên phóng-sự ở Londres của báo *Echos de Paris* nước Anh hiệp ý với nước Nhật không chịu bãi các giao-ước của Trung-hoa.

A. R. I. P

Lược-khảo lịch-sử Trung-quốc

CXLV

Khi Giới đem gia-quyến ra Anh-châu, đi qua sông Hoài, thuyền vừa ra đến giữa dòng, thì cơn gió bão nổi lên, sóng lên cuồn-cuộn, người trong thuyền đều run sợ. Giới vẻ mặt không đổi, ngồi chễnh-chện trong thuyền, tức cảnh làm thơ, câu [illegible], kim-nhật nhiệm phong ba», bình sinh giữ điều trung và điều tín, ngày nay tha hồ [illegible] và sóng. Đến tối, thuyền đến bến, chúng đều mừng. Giới nghỉ nhà trọ, lại nối thêm vào bài thơ trước, có câu rằng: «Tà-dương bạn vô sự, cổ tửu thính ngư ca». Mặt giời đã gần lặn, may được vô sự mua rượu uống để nghe câu hát của người đánh cá.

Người Quảng-châu là Nùng-trí-Cao dấy binh đánh lấy Châu ung và châu Hoành, bèn vây thành Quảng-châu. Vua Nhân-tôn được tin, sai Dư-Tịnh và Dương-Điền đem đại-binh đánh Trí-Cao.

Trước kia Địch-Thanh giỏi nghề cưỡi ngựa bắn-sung, làm chức kị-ngự-tản-trực. Khi Triệu-nguyên-Hiệu làm phản, Thanh được thăng chức tam-ban-sai-sứ. Buổi ấy tướng sĩ phần nhiều nhút nhát, chỉ có Thanh khi lâm trận, thì múa giáo phi ngựa xông vào trận giặc, đến đâu đều tan vỡ, vì có thể thường lập công to. Doãn-Thù thường bàn việc dùng binh với Thanh, rồi tỏ lòng khen phục. Thù nói với Hàn-Kỳ và Phạm-trọng-Yêm rằng: «Địch-Thanh thật là tài đại-tướng». Kỳ và Trọng-Yêm đãi Thanh rất hậu. Trọng-Yêm lại cho Thanh bộ sách Tả-thị Xuân-thu và bảo Thanh rằng: «Làm tướng mà không thông-hiểu việc đời xưa và đời nay, thì chỉ là cái sự bạo mạnh của một kẻ thất phu thôi». Thanh từ đó chăm-chỉ đọc-sách, thông hiểu sách binh-pháp của các bực danh-tướng từ đời Tần đời Hán giở về sau. Đến khi ấy vua Nhân-tôn tay viết tờ chiếu cất Thanh làm Khu-mật phó-sứ và vời bảo Thanh rằng: «Trẫm thường nghe nhiều người nói ngươi là người trung dũng có mưu lược, cho nên trẫm đặc cách trao dùng, ngươi nên hết sức làm việc, đừng phụ lòng tin cậy của trẫm».

Bọn Dư-Tịnh và Dương-Điền đánh Nùng-trí-Cao, không được thắng lợi, thế giặc ngày càng mạnh, vua Nhân-tôn lấy làm lo. Trí-Cao dâng sớ xin làm chức tiết-độ sứ Ung-châu và Quế-châu, vua Nhân-tôn muốn nghe, Lương-Thích nói: «Nếu như thế thì Lĩnh-biểu không phải là đất cát của triều-đình nữa». Vua còn phân vân chưa quyết, vừa Địch-Thanh dâng sớ xin đi, vua liền vời Thanh vào ra mắt, Thanh vào tâu với vua rằng: «Tôi xuất thân hàn tiện, đội ơn Bệ hạ trao dùng, thề xin liều mình để nền ơn nước. Xin Bệ-hạ giao quyền tiện nghi cho tôi, tôi được thung dung làm việc, thế nào cũng xin phá tan giặc, làm cho Lĩnh-biểu lại yên». Bàng-Tịch cũng nói với vua rằng: «Địch-Thanh là người trung-dũng lại có tài tướng-súy, nếu Bệ-hạ giao quyền khổn-ngoại cho Thanh, Thanh được tiện-nghi làm việc, thì lo gì Nùng-trí Cao chẳng thua vỡ, và Lĩnh-biểu chẳng yên». Vua bèn cất Thanh làm Kinh Hồ tuyên-phủ sứ, và xuống chiếu cho các quân đội ở Lĩnh-nam đều phải chịu quyền điều-khiển của Thanh.

Vua Nhân-tôn cất Tôn-Phục và Hồ-Viên làm Quốc-tử-giám trực-giảng. Phục dạy dỗ không bằng Viên, mà kinh học thì tinh-thâm hơn Viên, người buổi ấy đều suy phục hai người là bậc sư tôn một đời.

Địch-Thanh ra đến Quảng-nam, tụ-tập cả quân Tôn-Miện và Dư-Tịnh, kéo lên đóng ở Tân-châu. Quan kiềm-hạt Quảng-tây là Trần-Thự nhân lúc Thanh chưa đến, đem tám nghìn quân bộ đến đánh quân giặc ở cửa Côn-lôn, quan quân thua vỡ. Thanh được tin, cả giận mà nói: «Hiệu lệnh không thống nhất, đó là cái gốc bại vong.» Bèn họp các tướng ở trong dinh, kể tội trái lệnh thua quân của Trần-Thự, rồi sai đem chém Thự ở trước cửa quân, các [illegible]

Địch-Thanh chém Trần-Thự rồi, bèn truyền lệnh đóng quân, nghỉ ngơi mười ngày. Quân trinh-thám của giặc về bảo, tưởng rằng Thanh chưa tiến-binh, có ý trễ-nải. Sáng hôm sau, Thanh truyền lệnh tiến binh, đi một ngày một đêm, qua núi Côn-lôn, chiếm đồn Qui-nhân. Giặc mất nơi hiểm-yếu, liền kéo hết quân ra đón đánh. Khi giặc hăng lắm, bọn Tôn-Miện trông thấy đều tái mặt.

(*Con nữa*) Tiêu-mai

Khổng-tử gia-ngữ

LXXVII

Bà mẹ Thúc-tôn Vũ-thúc chết. Khi đã tiểu-liệm, người cử thi ra cửa. Vũ-thúc theo ra, lại trần vai áo, bỏ mũ mà búi tóc. Ông Tử-lộ thấy vậy, thở dài.

Đức Khổng-tử nói:

— Thế tức là lễ vậy.

Ông Tử-lộ hỏi rằng:

— Theo lễ thì tiểu liệm rồi phải biến phục, nay lại ra cửa mà thầy cho là biết lễ, là cớ làm sao?

Đức Khổng-tử nói:

— Tại ngươi không biết hỏi. Người quân-tử không lấy người mà nói việc.

Án-hoàn-tử [illegible] Tề tạ thế, Án-bình-trọng để tang, sổ gai để gấu, tay chống gậy, chân đi giầy cỏ, ngày ăn cháo, ra ở cạnh mộ, nằm rơm gối cỏ. Có một ông già thấy vậy, bảo Án-bình-trọng rằng:

— Cái lễ quan đại phu để tang cha, không phải như thế.

Án-bình-trọng không cãi sao cả. Ông Tăng-tử thấy vậy, hỏi đức Khổng-tử, đức Khổng-tử nói:

— Án-bình-trọng thật là người biết tránh tai hại vậy. Không cậy mình là phải, mà bác người là trái, cứ một mực khiêm-tốn để tránh sự lầm lỗi như thế, há chẳng phải nghĩa lắm ru!

Qui bình-tử chết. Trong khi khâm liệm, toan dùng các đồ bảo-ngọc của nhà vua. Bấy giờ đức Khổng-tử mới làm quan tể ở ấp Trung-đô, nghe nói như vậy, vội vàng trèo thềm bước lên, để cứu cho cái việc sai lầm ấy. Đức Khổng-tử nói:

— Khâm liệm mà dùng đồ bảo ngọc thì chẳng khác gì như đem phơi thây ở ngoài cánh đồng. Cách ấy chỉ là xui dân sinh lòng gian tham mà có hại cho người qua đời, tôi trộm nghĩ rất không nên dùng. Vả người con có hiếu, không theo ý người đã nguy cho cha mẹ, người bầy tôi có trung, không nuôi kẻ gian để hãm hại vua.

Quí-khang-tử nghe lời, liền thôi bỏ việc ấy.

Học trò đức Khổng-tử là ông Cầm-trương cùng Tôn-lỗ làm bạn. Bấy giờ có Tề-báo ở nước Vệ tiến-cử Tôn-lỗ cho công-tử là Mạnh-trí cho làm chức tham-thặng. Đến khi Tề-báo định giết Mạnh-trí, bảo trước cho Tôn-lỗ biết để Tôn-lỗ bỏ đi. Tôn-lỗ nói với Tề-báo rằng:

Tôi vì ông tiến cử mà làm tôi Mạnh-trí, nay nghe Mạnh-trí có nạn, lại bỏ trốn đi, thế là làm cho ông thất-tín vậy. Nay ông định làm việc thì tôi xin liều chết để cho hoàn-toàn cái việc của ông. Tôi nên chết theo công-tử Mạnh-trí là phải.

— Tề-báo dùng ngọn giáo đâm Mạnh-trí. Tôn-lỗ lấy lưng che cho Mạnh-trí, bị thương gẫy cánh tay, thành ra Mạnh-trí và Tôn-lỗ đều chết cả. Cầm-trương nghe tin Tôn-lỗ chết, định đi viếng tang. Đức Khổng-tử bảo Cầm-trương rằng:

— Tề-báo là một đứa trộm. Mạnh-trí là một thằng giặc, ngươi đi viếng tang làm gì! Người quân-tử không nuôi kẻ gian, không theo kẻ làm loạn, không vì điều lợi mà mắc vào sự gian tà, không cho điều phi nghĩa, không phạm điều phi lễ. Như Tôn-lỗ kia, ngươi đi viếng tang làm gì!

Cầm-trương mới thôi, không đi viếng tang Tôn-lỗ.

Người ấp Thành là Tử-hồ chết. Người khóc Tử-hồ đều kêu gào là sắp bị diệt-vong. Ông Tử-du nói:

— Khóc như thế há chẳng quê lắm ru! Thầy ta vẫn ghét những lời khóc quê kệch như thế.

Người khóc nghe nói, mới đổi không khóc như thế nữa.

Công-phủ Văn-bá chết, các thê thiếp đều khóc thất thanh. Bà Kính-khương khuyên bảo rằng:

— Ta nghe người có lòng hiếu ngoại thì kẻ sĩ vì mình mà chết; người có lòng hiếu nội thì đàn bà vì mình mà chết. Nay con ta chết sớm, ta không muốn để có cái tiếng hiếu nội vậy. Nếu trong bọn các ngươi ai muốn ở vậy không đi lấy chồng, để giữ việc thờ cúng tiên tổ thì xin chớ hủy hoại gì cho thân thể gầy mòn; chớ gạt nước mắt, chớ lấy tay vỗ ngực, chớ có nét mặt buồn rầu, tang phục nên giữ theo lễ, thế tức là tỏ cái đức tốt của con ta vậy.

Đức Khổng-tử nghe câu chuyện ấy, ngài nói:

— Bà mẹ Văn-bá thật là người trí! Biết lượng tình mà tôn lễ, muốn để tỏ con mình là có đức tốt vậy.

Ông Tử-lộ cùng ông Tử-cao đều làm quan nước Vệ. Nước Vệ có cái nạn Khoái-hội. Đức Khổng-tử ở nước Lỗ, nghe được tin ấy, ngài liền nói:

— Sài kia còn có thể về được, chứ Do kia thì chết mất mà thôi.

Được ít lâu thì có sứ giả ở nước Vệ đến, báo tin rằng:

— Ông Tử-lộ đã chết rồi.

Đức Khổng-tử nghe nói, khóc thương ở giữa sân. Có người đến hỏi thăm thì ngài vái lạy. Khi đã khóc xong thì ngài gọi sứ giả vào mà hỏi cớ. Sứ giả nói:

— Đã đem làm mắm rồi.

Đức Khổng-tử liền sai tả hữu đem đổ mắm đi mà bảo rằng:

— Ta nỡ lòng nào mà ăn thứ ấy!

(*Còn nữa*). Nguyễn-đỗ-Mục

Tin Saigon

Moynier trốn tại Singapore có trát bắt mà lại hóa được tha

Ai cũng nhớ mấy tháng trước đây, việc Moynier đã chiếm hàng bao nhiêu trang báo ở Saigon, mà nay vẫn còn chưa hết. Nguyễn Moynier là một người đã can án ở bên Pháp, bèn giả binh phục và đeo huy chương giả, [illegible] vậy kiếm được việc làm. Đến khi việc lộ ra phải tống giam thì [illegible] vượt ngục thoát mà lại bỏ giấy [illegible] hẳn thì sẽ lôi thôi. Từ [illegible] thoát sang Singapore là thuộc-địa Anh. Mới đây chính-phủ Pháp được tin ấy có cử hai viên mật-thám Tây cầm trát sang bắt. Nhưng tòa án Anh ở Singapore xét ra biên rằng Moynier bị án ngày nào và bị phạt tội gì, không đúng với giao [illegible] Pháp Anh năm 1878, nên tòa án lại tha Moynier ra.

Các quan thẩm phán tại các tòa-án hòa giải Annam

Trong số báo trước bản quán có nói rằng quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định mở rộng cách tuyển-sử các quan thẩm phán Annam tại các tòa-án hòa-giải Nam-kỳ. Nghị-định ấy hiện chưa thấy đăng vào Quan báo Đông-dương, nhưng cứ như các báo ở Saigon mới ra thì chức thẩm-phán hòa-giải Annam từ nay sẽ tuyển-sử trong các hạng sau này:

1.) Các hàng Đốc-phủ, phủ, huyện Nam-kỳ, các hàng chánh thông-ngôn và tham-tá thông-ngôn trong ngạch tư-pháp đang tại chức, quán ở Nam-kỳ, tuổi ít ra là 45 và đã làm việc Nhà-nước được hai-mươi năm;

2.) Các viên chức nói ở trên ấy đã về hưu chửa được 5 năm và xét ra còn có sức lực làm được.

3.) Các chân bác-sĩ, cử-nhân luật khoa, các chân có bằng tốt-nghiệp trường Pháp-chính Hanoi quán tại Nam-kỳ, tuổi ít ra là 45 và đã làm việc nhà-nước được 15 năm;

4) Các chân có bằng tốt-nghiệp trường luật ở Hanoi và Saigon trước (anciennes écoles de droit de Hanoi et de Saigon) tuổi ít là 45 và đã làm việc nhà nước được 20 năm;

5.) Các học sinh có bằng tốt-nghiệp trường Cao-học Đông-dương, quán tại Nam-kỳ theo như cái thể-lệ đã nói ở điều thứ 9 trong nghị-định ngày 18 septembre 1924;

6) Các thừa-phát-lại Annam quán ở Nam-kỳ, tuổi ít là 45, đã làm thừa-phát-lại hoặc làm việc nhà-nước được 20 năm.

Số thẩm-phán bổ bao nhiêu sẽ do quan Toàn-quyền định. Những chân được bổ thứ tự trước sau, sẽ theo một sổ do một hội-đồng định. Hội-đồng ấy có quan Thượng-thẩm viện trưởng Saigon làm chủ-tọa chánh hội-đồng. Trước khi bổ đi các nơi, phải tập sự trong bốn tháng tại tòa án sơ-thẩm hay tòa án hòa giải Saigon.

Ở Nam-kỳ hành chính với tư-pháp đã phân quyền rồi, có lẽ không bao lâu nữa sẽ đến lượt Bắc-kỳ.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ	28 độ
13 giờ	31 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất; một tạ	9 $ 40
nhì;	8 50
ba	7 60
Thóc hạng nhất,	5 50
Bắp ngô	5 50

Giá bạc. — Kể từ ngày 11 Juillet 1928, giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f, 80

Thời giá quốc trái
Ngày 10 Juillet 1928

5 %,	hoàn dần		79 00
3 1/2 %	hoàn dần		93 f, 85
4 %,	vĩnh viễn	1917	79 25
4 %	»	1918	79 45
6 %	»	1920	101 25
6 %	hoàn dần	1920	110 f, 85
4 %		1925	115 9[illegible]
5 %	vĩnh-viễn		69 ,10
5 %	1915-1916		92 75

Tin tàu. — Tàu *Songbo* đến ngày thứ năm 12 juillet hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Hoihow và Fortbayard.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 4 phút tối thứ tư 11 juillet.

Tin đường sá. — Đường thuộc địa số 6 bị ngập từ đê sông Đáy đến bến-đò Mai-Lĩnh, dài chừng 120 thước, sâu 40 phân.

Đã cho thêm một cái phà thứ ba nữa để chở khách.

Tin nước. — Ngày 9 juillet, quan Công-sứ Bắc-giang có điện về rằng: Mực nước sông Thương tới chỗ 5m16, nước hơi nhích lên. — Đường Việt-Yên, Bắc-thắng ngập cả, không đi lại được. — Đường số 17[illegible] ngập cả từ Sông đến Cầu-thương không đi lại được.

Cầu Trì-cả không đi lại được. Nước ở Lạch Trì-cả xuống mạnh. —

Các ngài biết phòng-xa là khi có bệnh đến chữa quan đốc tờ [illegible] sẽ được một ông thầy có giá trị, danh-tiếng, chuyên-môn trông-nom.
Hỏi tại: Hàng-giò, 33, Hanoi.

Đê Thanh-vân ở sông Cầu ngập sâu 40 phân, đã vỡ, nước tràn vào một thung chừng 500 mẫu, là nơi vẫn có nước ở lạch Vân-trạch tràn lên, năm nào cũng ngập. Chẳng hại mấy. Các đê vẫn giữ riết, Tự trước tới giờ tại nơi tỉnh lị vẫn vô ngại.

∴

Cũng ngày ấy, quan Công-sứ Phúc-yên có điện về rằng:

Vì mưa dữ quá, đường thuộc-địa số 2 nước ngập sâu 20 phân, ở chỗ km 37+500 Vòng qua huyện lị Kim-anh, thì còn có thể đi được.

Ngày 10 Juillet quan Công-sứ Lạng-sơn có điện về rằng:

Ở chỗ km 150+200, 152+250 và 154 đường sắt bị ngập sâu tới 50 phân. Vẫn mưa dữ quá.

Quan Thống-sứ Robin đối với việc trị thủy. — Quan Thống-sứ Robin thật săn sóc về cái vấn đề trị thủy lắm. Năm nay ngay từ khi bắt đầu vụ nước lên, quan Thống-sứ đã tư cho các quan Công-sứ các tỉnh, các quan coi đạo quan binh, cùng các quan Đốc-lý Hanoi và Haiphong tờ thông tư sau này nói về việc phòng đê trị thủy:

Cũng như mọi năm, cứ về dịp này bổn phận tôi phải nhắc lại các ngài rõ mọi chức tịch của các ngài, là quan thủ-hiến mỗi tỉnh, đối với việc đê điều giữ cho miền trung-châu Bắc-kỳ trước khi tới mùa mưa cùng việc hộ đê trong suốt mùa nước lên là thế nào.

Các ngài nên nhắc cho các Nam quan biết cái chức vụ quan trọng của các viên ấy. Bất luận ai, hễ chậm-trễ, trễ-nải và lầm lẫn là không thể dung thứ được. Nhất là năm nay, nên làm cho nhân dân hiểu thấu rằng đừng thấy Nhà nước đã hết sức bồi-bổ đê điều rồi mà nghĩ là trong vụ nước lên không phải trông nom gìn giữ nữa đâu.

Nhà nước hết sức đề-phòng để giữ gìn mùa màng và nhân dân được vô ngại, nhưng dù đê cao đến đâu, kiên cố đến đâu cũng không tránh được cái nguy-hiểm bởi sự thấm lậu của nước sông dần dần thấm vào đê và làm cho đất nhão ra. Bởi vậy mà việc canh phòng đê, nay cũng như xưa, phải thật nghiêm ngặt và không được trễ nải bao giờ. Sự tổ chức và sự kiểm soát việc canh phòng đê ngày nay các viên Phủ, Huyện lại càng phải chú ý hơn xưa. Các viên ấy phải chống lại sự tin lầm của các người chức dịch các làng, thường vô lo lự và không biết tiền phòng, cứ chắc đê đã vững chẳng quan ngại gì cả.

Tôi cậy ở các ngài chỉ bảo cho ai nấy mọi điều thiết yếu và quả-quyết giữ cho việc thi hành được chu đáo.

Còn các khoản vặt thì các ngài cứ xem lại các nghị định và tờ thông tư kể sau này:

Nghị định số 1262 bis ngày 1er Juillet 1927 về việc canh phòng đê;

Tờ thông tư của sở Công-chính ngày 10 mai 1974 nói về mọi cách thức hộ đê trong những khi khẩn cấp.

Tờ thông tư số 96-j ngày 11 juin 1917 nói lại cùng thêm về những điều hiểu-thị năm 1917.

Rồi đây, các ngài sẽ nhận được ai ứng bản in về các nghị-định và thông tư ấy, vừa bằng chữ Pháp vừa bằng Quốc-ngữ, các ngài sẽ phân phát cho các quan chức cùng các viên chức

CÔNG-TY ALFRED & Cie
60, Bd Gambetta (đường hàng Cỏ)
HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng:
Hanoi: Cinéma Pathé (Bờ-hồ)
Cinéma Tonkinois (Hàng quạt)
Saiphong: Cinéma Gaumont

Cho-thuê — Mua — Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh
Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng
Xưởng riêng để chữa
Tổ-chức hộ những nhà chớp bóng các tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tính hộ xem mất bao nhiêu vốn.
Giá thật có không đâu rẻ hơn

Điện-thoại: *Ở giữ chỗ tại Cinéma Pathé* số [illegible]
Nhà giấy: [illegible]

KHẨN TRỌNG. — công-ty Alfred et Cie không phải là cùng một hiệu với [illegible] Indochine films et cinémas [illegible]

Trung-Bắc Học-hiệu. — Trong ba tháng hè, tại *Trung Bắc Học-hiệu* sẽ mở các lớp dạy chuyên về chữ tây và tính, từ lớp *Enfantin* đến lớp *Supérieur*.

Ngoài những lớp ấy lại có lớp dạy các anh em học-sinh thi vào các trường Cao-đẳng tiểu học (Ecoles primaires supérieures).

Giấy xin học phải gửi đến trường học ở phố Nhà-thờ (Rue Lamblot) số 22.

Hội-đồng chính-phủ. — Ban thường-trực của hội-đồng chính-phủ sẽ họp tại Saigon ngày thứ ba 17 juillet này, do quan Toàn-quyền Monguillot chủ tọa.

Lễ đăng quang của vua Cao-mên. — Đến ngày 25 juillet này, Monivong quốc-vương sẽ làm lễ đăng quang. Quan Thống-sứ Robin có cử quan thanh tra Bride thay mặt chính-phủ Bảo hộ Bắc-kỳ sang dự lễ ấy.

Sách cấm. — Có lệnh cấm trong địa hạt Bắc-kỳ, không được lưu hành không được phân phát, không được bán, không được chứa những cuốn sách bằng chữ quốc-ngữ sau này:

1. « *Vợ ai?* » là cuốn tiểu thuyết tàu của Từ-trẩm-á và Tinh-hải làm, do Ng-tử-Liên dịch, Nhật-Nam thư quán số 117 phố hàng Gai, Hanoi ấn-hành, nhà in Ng-Kính công-ty số 84-86 đường Paul Doumer Haiphong in.

2. « *Khâu-gấm máy rán* » các chuyện tàu do Nha Sơn dịch, nhà in Thanh-niên số 103 phố Chợ-hôm Hanoi in.

Hội 14 juillet. — Cuộc thi xe-đạp tại trường xe-đạp đường Paginier, trước định mở vào tối 14 juillet hồi 9 giờ thì nay hoãn vào tối chủ-nhật 15 juillet cũng giờ ấy.

Quan Thống-sứ đi Ninh-bình. — Sáng nay, quan Thống-sứ đã đi Ninh-bình, để khám các nhà thương ở tỉnh ấy, có quan chánh văn phòng Fournier, và quan chánh y-sĩ Raymond cùng đi với ngài. Quan Thống-sứ sẽ bàn cùng quan Công-sứ Ninh-bình về mọi vấn-đề vệ-sinh của nhân dân.

Tuyển học trò vào trường Sư-phạm. — Đến ngày 7 septembre 1928 hồi 7 giờ sáng sẽ mở kỳ thi tuyển [illegible] phạm Hanoi.

Số học trò định tuyển vào là 70 người vào trường Nam sư-phạm, 10 người vào trường nữ sư-phạm.

Hạn tuổi các nam nữ thí sinh tính đến ngày 31 décembre 1928 được đến 18 tuổi là cùng.

Đơn xin ứng thí phải viết vào giấy tín chỉ và phải nộp trước ngày 24 août 1928.

Người lịch sự dùng Sâm-banh chỉ dùng thứ POMMERY ET GRENO lẽ tết bằng rượu này rất sang trọng.
L'U. C. I. A. đại lý độc quyền

PHÒNG - THĂM - BỆNH
của quan
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 22 [illegible] số 286

HỘI
Indochine films et cinémas
33, Bd Henri-Rivière, Hanoi
Bán đủ: Các thứ máy chiếu ảnh (Cinéma).
Các thứ máy chụp ảnh (Photo).
Các đồ dùng về Ciné-ma và ảnh.
Cho thuê: Các thứ films ảnh (Tây, Tàu, Ta).
Chụp films — làm films ảnh có xiềng riêng.
Giúp vốn cho các nhà [illegible] thành muốn lập rạp Cinéma các tỉnh nhỏ.
Có máy điện, máy chiếu ảnh cho đi chiếu thuê các làng có hội.
Ai muốn dùng sẽ tính giá hạ.

Học sinh Nam ở Pháp. — Bản quán được tin rằng cậu Ngô-sách-Vinh con trai thứ hai ông Ngô-sách-Tư trợ tá ở phủ Nghĩa-hưng, [illegible] học ở Montpellier mới đỗ tú tài phần thứ nhất.

Một thứ danh dự bội tinh của ngạch Bưu - điện. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị định tuyên bố chỉ-dụ ngày 24 mars 1928 đặt ra một thứ Danh-dự bội tinh của ngạch Bưu-điện như sau này:

Điều thứ nhất. — Các thứ danh dự bội tinh bằng bạc hay bằng đồng có thể do quan Toàn-quyền chiếu tờ tư của quan chánh bưu điện cấp cho những viên chức sở ấy đã làm được lâu năm không phải trách phạt gì hoặc là trong khi làm chức vụ mình đã làm được những việc can đảm hay tận trung.

Điều 2. — Bội tinh ấy mỗi năm được cấp 100 *francs*, dù khi thôi việc rồi cũng được lĩnh mãi.

Điều 3. — Tiền làm bội tinh, làm băng đeo vân vân cũng là tiền thưởng hàng năm sẽ do sở dự-toán Đông-dương chịu.

Điều 4. — Những lệ lặt vặt thì sẽ do quan Toàn-quyền định sau.

Tòa Thượng-thẩm. — Phiên tòa ngày hôm qua, tòa xử các việc sau này:

Việc Nguyễn-văn-Minh, bị tòa Trừng-trị Hanoi phiên ngày 14 mai 1928 phạt 2 năm tù, 1000 francs tiền phạt và 700 đồng bồi-thường vì tội lừa một người đàn bà ở Chợ-chu tên là Thị-Ka, lấy một số tiền là 700 đồng, nói dối rằng có thần-thế, lo cho chồng thị đi tri-châu. (Việc này bản báo đã tường đăng ngay khi việc mới xảy ra)

Tòa Thượng-thẩm giảm xuống 1 năm tù, còn y tiền phạt và tiền bồi thường.

Việc Đặng-văn-Vọng và Vũ-đức-Thịnh, bị tòa án Trừng-trị phiên ngày 21 mai 1928, phạt mỗi người 6 tháng tù, và liên đới với nhau bồi 30 đồng bạc cho công-ti Điện-khí, về tội ăn cắp điện của công-ti ấy.

Tòa Thượng-thẩm cho công-ti điện khí rút đơn kiện Vũ-đức-Thịnh ra và tha cho Vũ-đức-Thịnh, còn Đặng-v-Vọng thì tòa y như án đã xử trước.

Việc Nguyễn-Dương tức Dương, Ng-văn-Thơm tức Nam-Con, bị tòa án Haiphong phiên ngày 29 mai, phạt mỗi người một năm tù và liên đới bồi thường 48 đồng cho Ng-văn-An, về tội ăn cắp và chứa đồ ăn cắp.

Tòa Thượng-thẩm y án.

Việc Ng-văn-Canh, Ng-v-Trinh và Ng-v-Linh, bị tòa án Haiphong phiên ngày 10 Mai 1928 phạt mỗi người 1 năm tù và 500fr tiền phạt, về tội chống-cự người sở Thương-chính. Tòa Thượng-thẩm tha cho Ng-v-Canh còn y án 2 người kia.

Việc Đỗ-v-Tung bị tòa án Hanoi phiên ngày 10 Mai 1928 phạt 6 tháng tù và 500fr tiền phạt cũng về tội chống cự người sở Thương-chính. Tòa Thượng-thẩm y án.

Việc Ng-v-Nga bị tòa án Nam-định phiên ngày 30 Mai 1928 phạt 8 tháng tù về tội ăn cắp 68 cái tem của sở Bưu-điện. Tòa Thượng-thẩm xét không đủ lẽ, tha cho trắng án.

Việc Trần-v-San tức Trần-v-Giam bị tòa án Haiphong phiên ngày 22 Mai 1928 phạt 1 tháng tù vì tội đeo thẻ của người khác. Tòa Thượng thẩm y án.

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ SINH
ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ
Phòng khám bệnh
QUAN ĐỐC-TỜ BLOT
65, phố Trạng-thi và 78, phố Thợ nhuộm
Giây nói số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân, muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn muốn đỡ đẻ được cẩn thận tử tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như hiếm đẻ) hài-nhi cũng được.

Thì nên đến quan Đốc-tờ Blot là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khảo-cứu.

Có buồng riêng tử tế để chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 3 hạng để tùy từng người, hạng [illegible] cũng khoản cũng được.

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được. Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tốt-nghiệp có mặt ở đấy luôn.

Khám bệnh hàng ngày từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ — Ai muốn mời đến nhà thăm bệnh cũng được xem xét cẩn-thận.

Muốn hỏi han điều gì, xin cứ mời đến tận nơi, [illegible]

Ngạch học chính. — M. Nguyễn-tử-Uyên, giáo học tập sự ở Bắc-ninh được từ chức.

Ngạch tòa sứ. — M. Ng-văn-Cẩn, thư-ký thượng hạng hạng nhì, ngạch tòa sứ, nay đổi vào sở Thú y.

BÁN 500 THƯỚC ĐẤT Ở ĐƯỜNG HUẾ
Muốn bán một khu đất rộng 500 thước ở Route de Huế (ngay cổng nhà Diêm trắng sang). Ai muốn mua hỏi tại nhà bản quán, 61-63 phố hàng Bông. 7407

CAC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT
Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.
Viết thư mà hỏi giá

Ngài ho du?
Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE, *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.
Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP NOFAL.

Tin sau-cùng.

Nghị viện Nước Pháp

Hai nghị viện nước Pháp đã nghi.

Việc ông chủ ngân-hàng Lœwenstein

Báo Nation Belge đăng tin rằng bộ tư pháp nước Bỷ đã đòi ở Anh cái tàu bay của ông chủ ngân hàng Loewenstein để tra xét.

Việc tìm các nhà bị nạn ở Bắc-cực

Đoàn cứu trợ của Thụy điển điện về rằng những người về đoàn Viglieri mệt nhọc và đau yếu, nhưng có lương ăn trong ba tháng. Không có tin tức gì về đoàn Marians. Các tàu rẽ váng đá Krassine và Malyguine tới chỗ cách đoàn Viglieri 25 dặm.

Tàu Braganza đã đi đến chỗ gọi là Cap Nord; độ trong tháng Juillet sẽ tới nơi.

Kỷ niệm ngày tìm thấy các đảo ở Hawaï

Tuần dương hạm Brisbane đi Honolulu ngày hôm thứ năm để dự lễ kỷ niệm việc tìm thấy các đảo Hawaï.

A. R. I. P.

La Pensée de l'Occident
([illegible] DE TRADUCTIONS)
« Âu-Tây tư-tưởng »
(Dịch-văn thư-xã)
NHỮNG TRUYỆN ĐÃ IN XONG RỒI:
1 — Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ
toàn bộ, 18 quyển [illegible], mỗi quyển: 0$05
[illegible] toàn bộ: 1 00
2 — Tô lô-mạc phiêu lưu ký
[illegible] 0 05
[illegible] 0 50
3 — Lịch-sử ông Paul-Bert
có ba quyển nhỏ, mỗi quyển: 0 05
TIỀN CƯỚC GỬI RECOMMANDÉ:
[illegible] Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ. 0$30
[illegible]
[illegible] mỗi quyển 0$05.
[illegible]

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

...Combien de fois, après une équivoque, après un raisonnement traître et spécieux de l'égoïsme, avait-il entendu sa conscience irritée lui crier à l'oreille: Croc-en-jambe! misérable! Combien de fois sa pensée réfractaire avait-elle râlé convulsivement sous l'évidence du devoir! Résistance à Dieu. Sueurs funèbres. Que de blessures secrètes! que lui seul sentait saigner! que d'écorchures à sa lamentable existence! Combien de fois s'était-il relevé sanglant, meurtri, brisé, éclairé, le désespoir au cœur, la sérénité dans l'âme! et, vaincu, il se sentait vainqueur. Et, après l'avoir disloqué, tenaillé et rompu, sa conscience, debout au dessus de lui, redoutable, lumineuse, tranquille, lui disait: Maintenant, va en paix.

Mais, au sortir d'une si sombre lutte, quelle paix lugubre, hélas!

Cette nuit là pourtant, Jean Valjean sentit qu'il livrait son dernier combat.

Une question se présentait, poignante.

Les prédestinations ne sont pas toutes droites; elles ne se développent pas en avenue rectiligne devant le prédestiné; elles ont des impasses, des cœcums, des tournants obscurs, des carrefours inquiétants, offrant plusieurs voies. Jean Valjean faisait halte en ce moment au plus périlleux de ces carrefours.

Il était parvenu au suprême croisement du bien et du mal. Il avait cette ténébreuse intersection sous les yeux. Cette fois encore, comme cela lui était déjà arrivé dans d'autres péripéties douloureuses, deux routes s'ouvraient devant lui; l'une tentante, l'autre effrayante. Laquelle prendre?

Celle qui effrayait était conseillée par le mystérieux doigt indicateur que nous apercevons tous chaque fois que nous fixons nos yeux sur l'ombre.

Jean Valjean avait, encore une fois, le choix entre le port terrible et l'embûche souriante.

Cela est-il donc vrai? l'âme peut guérir; le sort, non. Chose affreuse! une destinée incurable!

La question qui se présentait, la voici:

De quelle façon Jean Valjean allait-il se comporter avec le bonheur de Cosette et de Marius? Ce bonheur, c'était lui qui l'avait voulu, c'était lui qui l'avait fait; il se l'était lui-même enfoncé dans les entrailles, et à cette heure, en le considérant, il pouvait avoir l'espèce de satisfaction qu'aurait un armurier qui reconnaîtrait sa marque de fabrique sur un couteau, en se le retirant tout fumant de la poitrine.

Cosette avait Marius, Marius possédait Cosette. Ils avaient tout, même la richesse. Et c'était son œuvre.

Mais ce bonheur, maintenant qu'il existait, maintenant qu'il était là, qu'allait-il en faire, lui Jean Valjean? S'imposerait-il à ce bonheur? Le traiterait-il comme lui appartenant? Sans doute Cosette était à un autre; mais lui Jean Valjean retiendrait-il de Cosette tout ce qu'il en pourrait retenir? Resterait-il l'espèce de père, entrevu, mais respecté, qu'il avait été jusqu'alors? S'introduirait-il tranquillement dans la maison de Cosette? Apporterait-il, sans dire mot, son passé à cet avenir? Se présenterait-il là comme ayant droit, et viendrait-il s'asseoir, voilé, à ce lumineux foyer? Prendrait-il, en leur souriant, les mains de ces innocents dans ses deux mains tragiques? Poserait-il sur les paisibles chenets du salon Gillenormand ses pieds qui traînaient derrière eux l'ombre infamante de la loi? Entrerait-il en participation de chances avec Cosette et Marius? Épaissirait-il l'obscurité sur son front et le nuage sur le leur? Mettrait-il en tiers avec leurs deux félicités sa catastrophe? Continuerait-il de se taire? en un mot serait-il, près de ces deux êtres heureux, le sinistre muet de la destinée?

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

..... Đã bao phen, sau khi ông lấy lẽ úp-mở mà tự minh dối-minh, sau khi ông vị lẽ ích-kỉ mà tự minh bàn-tán với minh những lẽ viển-vông không-rõ, thì ông lại nghe cái tâm-trung-thanh của ông nó gắt-gỏng lên mà thét vào tai ông rằng: Ông khoèo chân cho mày một cái! thằng khốn-nạn kia! Biết bao phen cái tư-tưởng gân-guốc cứng đầu cứng cổ của ông đã phải ỳ-ạch mà thở ra ở dưới cái sức khỏe rõ-ràng của nghĩa-vụ! Phàm cưỡng lại với Thiên-chúa, thì mồ-hôi ra thảm-hại. Tội nghiệp biết bao nhiêu chỗ thương bí-hiểm chỉ một minh ông thấy nó chảy máu ròng-ròng! Một cái kiếp sầu-khổ của ông đã trải biết bao nhiêu lúc tuột da rớm máu! Biết bao nhiêu lần tan keo ông đứng dậy, máu-me đầy minh, rã-rời thân-thể, nhưng mà được sáng mắt ra, lòng thì mất hết hi-vọng, nhưng mà linh-hồn lại thấy nhẹ-nhàng! Ông thua mà nghe minh như là được. Cái lương-tâm của ông nó dầy-vò, nó kìm-cặp, nó rần-rã ông chê-chán đi rồi, thì hình như nó đứng sừng-sững ở trên đầu ông, dữ-tợn, sáng-sủa, điềm-nhiên mà bảo ông rằng: Bây giờ thì tha cho mi đi đi!

Nhưng mà từ một cuộc tranh-cạnh tối-tăm như thế mà ra, thì dẫu có được an-tĩnh chăng nữa, cái cuộc an-tĩnh ấy cũng là thê-thảm biết là dường nào, than ôi!

Vậy mà cái đêm hôm ấy, ông nghe minh biết rằng trận này là trận sau cùng.

Một vấn-đề như hiển-hiện lên, bách ông phải giải-quyết.

Số là phàm những việc số-kiếp tiền-định của người ta, nó có được thẳng hết cả đâu; nó có hiện ra ngang bằng sổ ngay như cái bàn cờ ở trước mắt người đâu; nó cũng có khe có ngách, có nơi khúc-khuỷu, có ngõ tắc-hậu, có chỗ ngòng-ngoèo tối um, những chỗ ngã-tư khó quyết. Jean Valjean khi ấy là đi đến một chỗ ngã-tư nguy-hiểm nhứt.

Ông đến chỗ đó tức là cái chỗ rẽ sau cùng, một đường Thiện một đường Ác. Hai cái lối rẽ hiển-hiện ra trước mắt. Lần này nữa, cũng như mọi lần khác ông gặp những bước can-trường tuyệt-đoạn, thấy hai con đường ở ngay trước mắt, một con đường mát-mẻ thẳng-thiu như mời rước minh vào, một con đường thì khó-khăn ghê-gớm những nom mà sợ rồi. Biết đi vào đường nào bây giờ?

Con đường nom mà sợ thì lại là con đường mà mỗi khi chúng ta nhìn vào chỗ tối hay thấy cái ngón tay huyền-diệu nó trỏ cho ta đi vào vậy.

Lại một lần này nữa, Jean Valjean phải chọn một đàng thì cái bến dữ-tợn tới nơi rồi, một đàng thì cái đường vào cạm nhưng nom nó vui-vẻ thích mắt.

Vậy ra thật có thế ư? Cái linh-hồn sầu-khổ, cái tâm-bệnh có thể khỏi được, mà cái số-kiếp thì không. Than ôi! ghê-gớm thay là một cái số-kiếp không có thuốc chữa!

Cái vấn-đề phát-xuất cho ông khi ấy là như sau này:

Đối với cái cảnh sung-sướng vẻ-vang của Cosette và của Marius thì ông từ đây phải cư-xử ra thế nào? Cái cảnh sung-sướng ấy, là do cái lòng ông muốn được ra, do tay ông đào-tạo ra nó; nó như thể một con dao găm mà tay minh lại đâm vào ruột minh, vậy mà bây giờ ông ngắm nó, thì thấy thỏa-thích, thỏa-thích như là một nhà làm khí-giới ngắm con dao sắc của minh chế tạo ra, đâm nó vào ngực minh rồi, rút nó ra thì nhận được ra nó là chính-hiệu của minh.

Cosette bây giờ được Marius, Marius được Cosette. Hai đứa nó được như nguyện mọi đủ bề, cho đến tiền của nó cũng được. Mà sự ấy do tay ta làm ra.

Nhưng cái cảnh sung-sướng ấy, bây giờ nó đã hiển nhiên ở đó rồi, ông đã làm ra nó ở trước mắt ông đó rồi, thì ông tính cư-xử với nó ra làm sao? Ông có nên đem minh mà bắt nó phải có minh chăng? Ông có nên coi nó như là kỉ-vật của minh chăng? Cosette thì hẳn là về tay người ta rồi; nhưng ông là Jean Valjean đây thì ông có nên giữ lại bớt lại cho ông một thì gì của Cosette chăng? Ông có nên ở vậy làm người cha, người cha dẫu rằng con nó mới nhác nom thấy mà thôi nhưng mà nó kính-trọng, từ trước đến giờ ông vẫn là người cha đó, từ giờ mà đi, ông có nên giữ mãi lấy cái vai đó chăng? Ông có nên cứ điềm-nhiên mà chui vào trong cái gia-đình của Cosette chăng? Có nên cứ lẳng-lặng mà đem cái dĩ-vãng của minh vào trong cái tương-lai kia chăng? Ông có nên giữ cái địa-vị kẻ có quyền mà lọt vào nơi ấy, có nên cứ trùm mặt mãi mà ngồi vào cái nơi gia-đình sáng-sủa đó chăng? Có nên cứ tươi miệng cười mà nắm bốn cái tay sạch-sẽ vô-tội ấy vào trong hai bàn tay ghê-gớm của minh hay không? Hai cái chân ta bấy lâu đã tha cùm tha xích ở trong chỗ lao-hình ô-nhục, thì ta có nên đem mà ghếch lên hai cái sắt kê lò-sưởi rất êm-đềm rất nền-nếp của nhà cụ Gillenormand không? Ông có nên cùng với Cosette và Marius chia cuộc hạnh-phúc hay không? Ông có nên làm cho cái bóng tối ở trên trán ông thêm dầy đặc, mà cái đám mây mờ ở trước mắt hai đứa trẻ cũng thêm u-ám hay không? Có nên đem cái sầu-khổ của minh mà chung-đụng với cái vẻ-vang sung-sướng của chúng nó chăng? Có nên cứ ngậm miệng chẳng hở sự gì ra hay không? Nói rút lại thì ông có nên cứ làm cái thằng câm hung-ác của số-mệnh mà ở chung với hai đứa con trẻ sung-sướng ấy không?

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành mười hai quyển, một bên chữ Pháp một bên Quốc-văn, bán giá như sau này:

Phần thứ nhất	Quyển I'	223	trang, bán	0$50
	» II	203	—	0 45
	» III và IV	156	—	0 35
	» V và VI	193	—	0 45
	» VII và VIII	319	—	0 65
Phần thứ hai	Quyển I	213	trang, bán	0$45
	» II và III	237	—	0 50
	» IV, V và VI	275	—	0 60
	» VII và VIII	231	—	0 50
Phần thứ ba	Quyển I, II và III	251	trang, bán	0$65
—	Quyển IV, V, VI và VII	299	—	0 65
—	Quyển VIII	305	—	0 65

Ở xa tính thêm tiền cước, mỗi quyển . . . . 0$20
Cả mười hai quyển gửi làm một gói, tiền cước 1.20

[illegible] về y-học cũ của ta

[illegible] trích lục

Ấu khoa
Chẩn đậu môn

(Tiếp theo)

Dư độc chứng trị ca quyết

Đậu nhi khinh giả tự vô quai
Nghịch hiểm ban sang hữu hậu tai
Bất thị độc tà sản [illegible]
Hoặc nhân điều trị ngộ trung lai

Đại ý

Đậu phát nhẹ thì không kể, nếu thuộc hiểm chứng và nghịch chứng, thì tất có lưu độc, hoặc nhân điều trị lỗi thuốc; rồi biến sinh ra nhiều chứng bệnh.

Độc bệnh lưu tà tác [illegible] ung
Hoặc vi kết hạch luận tương đồng
Đầu tưởng độc khí phân thâm thiển
Mạc sự [illegible] kiên thẩn cốt phùng.

Đại ý

Sau khi đậu dóc vảy mà phát ung thũng, đó là dư độc kết hạch, phải nên tùy nặng nhẹ cấp trị, không thì rọc độc chạy vào đến xương tủy, quan giá.

Khẩn thuốc hà kinh liệu dẫn châm
Thăng thời bất cọng hội thời nhâm
Bổ trung hãn lý phân hư thực
Quyết độc bài nùng thị thiển thâm

Đại ý

Liệu trị cốt phải xem thũng độc bệnh thuộc kinh nào mà dùng thuốc và lại nhân khi đương sưng đau trị một khác, nghĩa là thực thì nên quyết độc bài nùng, hư thì nên bổ trung thác lý.

[illegible] tán bì phu hữu sổ ban
Hoặc vi ẩn chẩn hoặc thành đan
Đan lựu ngưng kết tông thâm luận
Ẩn chẩn bì sơ tác thiển than.

Đại ý

Độc phát ra ngoài bì phu có lắm thứ, thứ thì gọi là ẩn chuẩn, thứ thì gọi là đan lựu, (trên bệnh hậu đã chua rõ), đan lựu thì nặng ẩn chuẩn thì nhẹ.

Nhị [illegible] tiết lợi hựu hà như
Yếu [illegible] bất tác giữ hữu dư
Năng thực khát ẩm tác thị nhiệt
Mạch vi thực thiểu hựu chân hư.

Đại ý

Bệnh tiết lợi có hư có thực, thực thì ăn được và khát nước, hư thì mạch chuyển yếu (mạch vi) và ăn ít.

Triết tả sổ nhân nguyên hữu biệt
Liệu bệnh yếu nghi phân [illegible] nhiệt
Nhược hoàn năng huyết tinh già bì
Bất chỉ thị vị y trung kiệt.

Đại ý

Bệnh tiết một khác, bệnh tả một khác. cốt phải xét biết hàn nhiệt mới có thể liệu trị, nếu tiết tả ra máu mủ hoặc vảy đậu, thì chớ nên khinh dụng phương tễ liễm sáp.

Nhất hướng chương [illegible] chương nhiệt [illegible] trừ.
Trị nghi tưởng thẩm vệ sai thù
Tiện nan phiền khát phương vi thực
Tiện thanh thể quyện bản thị hư.

Đại ý

Nhiệt chứng có chân có giả nóng sốt mà tiện bí khát nước mới là thực (chân nhiệt) chứ tiện thanh chỉ thấy mỏi mệt, tức là hư (giả nhiệt).

Trung nhiệt hôn [illegible] tự túy tinh
Nhược [illegible] tà [illegible] ngữ liên thanh
Thùy chỉ nhiệt nhập tâm bào lạc
Giải độc an thần thái vũ thang

Đại ý

Suốt ngày suốt đêm miệng nói lầm nhầm, giờ say giờ tỉnh, tự hồ bệnh ma làm, đó là nhiệt độc lưu trú ở tâm bào lạc, trị nên giải độc an thần làm chủ.

Tuần hoàn nhật mộ gia tâm canh
Bí thụy trầm trầm hoán bất tỉnh
Tà độc nhi kim đó giải tán
Tinh thần tự thử tiệm hòa bình.

Đại ý

Suốt ngày suốt đêm, chỉ cứ ngủ mê ngủ mệt đó là chương triệu khí thoái chính khí phục.

Nữ nhân trần đậu

Con giai con gái đàn ông đàn bà, bệnh chẩn đậu cũng vậy, nhưng rằng đậu sinh cường nhờ có khí huyết, khi hoặc huyết bất túc, thì biến sinh nhiều chứng bệnh, mà con gái hệ âm chất, sau khi mười bốn tuổi, thấy tin hành mà phát đậu, thì nhằm huyết hư, khí cũng hư, đậu thường biến sinh hãm phục, cho nên chứng bệnh đàn bà con gái, khó chữa hơn là chứng bệnh đàn ông con giai.

Đậu giáp kinh

Nóng sốt mọc đậu vốn không đúng vào kỳ thiên quí, mà kinh thấy hạ hành, là bởi độc hỏa nội động nhiễu loạn huyết hải, trị nên dùng thang huyền sâm địa hoàng để lương huyết giải độc, y pháp mà huyết không chỉ, thì tất là trung khí hư, đậu độc hãm phục, trị nên dùng thang thập toàn để thác lý, nóng sốt mọc đậu vừa đúng kỳ thiên quí, mà kinh thấy hạ hành, chỉ tích tiêu độc cũng giải, không phải thuốc thang chi cả, nếu quá bốn ngày mà huyết không chỉ, khi đó sẽ nên dùng thang tiểu sài hồ gia sinh địa giải nhiệt, kế dùng phương thập toàn để bổ hư, dán phụ sâm kỳ qui thục thăng-ma sương-tầm thuyền-thoái, hoặc kiêm chứng hư hàn, thì gia thán khương, ngoài dùng ngải-cứu bọc vải khẩn hợp âm hộ (phải [illegible] luận).

(Còn nữa) Phùng-năng-Tịnh

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty
(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng [illegible]
ĐIỆN-THOẠI số 159

CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.
Có xưởng tại Bến-[illegible] [illegible]

Le PARFUM des HUMANITÉS
(Sử-Ký THANH-HOA)
Soạn-giả: E. VAYRAC
Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
[illegible] chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, gửi tính thêm tiền cước gửi Recommandé: 0$30 thứ 2$00 và 0$20 thứ 1$00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

PHARMACIE MONTÈS
TONIQUE TONKINOIS

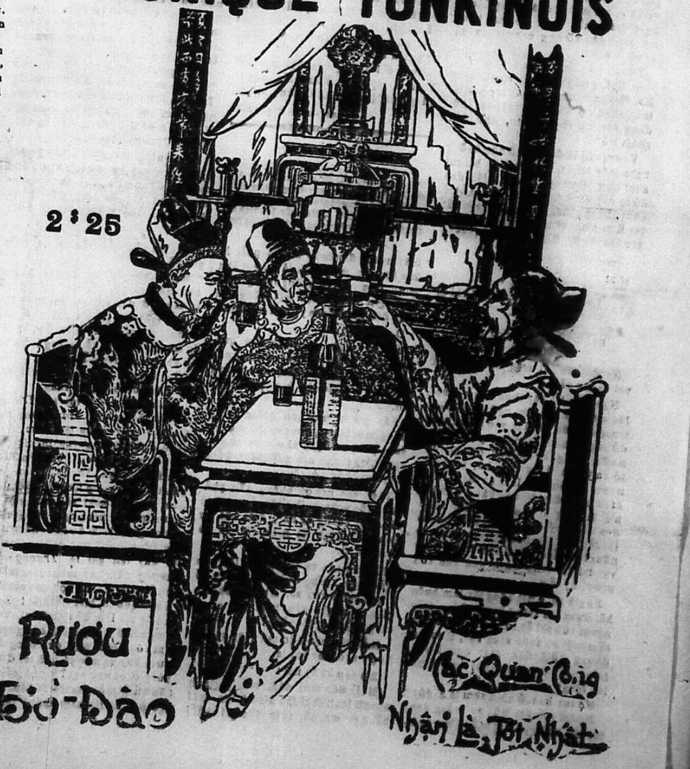
2$25
Rượu Bổ-Đào
Các Quan Công Nhận Là Tốt Nhất

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Hải tân hiệp đạo

Các quận huyện ở duyên-hải đất Lĩnh-nam là một nơi có nhiều quân trộm cướp tụ tập, khi trước chúng chỉ chuyên cướp tiền bạc, chứ không lấy đồ hành-lý của khách đi đường, về sau càng ngày càng nhũng, gặp hành khách thì lột cả y phục, cướp cả lương thực, không những cướp của mà thôi, lại bắt người nữa, bắt những người nam-tử đi đường ghép vào đồng đảng để sai chở thuyền, hoặc tải đồ, hễ không theo thì bị chúng giết, bắt được nữ-tử thì đem giam một chỗ, đợi có cha mẹ hoặc chồng đem của đến chuộc mới tha cho về. Tùy diện mạo đẹp hay xấu, mà định giá tiền phải chuộc rẻ hay là đắt.

Ở Hải-dương có chàng Kim sinh gia tư giàu có, vợ là Vương-thị có nhan sắc, nhân khi Vương-thị có việc phải đi qua duyên-hải Lĩnh-nam bị quân trộm cướp bắt đem đi mất. Đứa tiểu-nhi ở nhà mới được non một năm, vì khát sữa, khóc suốt ngày suốt đêm không lúc nào dừng. Kim-sinh bế đứa con thơ đem tiền bạc thuê thuyền đến bến bể Lĩnh-nam để chuộc lấy vợ.

Khi thuyền đã tới nơi, Kim sinh ôm con khúm-núm vào nơi sào huyệt của giặc, vừa đi vừa run lập cập, hai tay dâng túi bạc lên một cách rất cung-kính, kêu cầu xin chuộc vợ là Vương-thị.

Tướng giặc nói:

Vương-thị là người còn ít tuổi, lại có nhan sắc, phải để lưu lại ở đây, để hầu hạ ta. Ngươi chớ kêu cầu mỏi miệng, không những vô ích, mà lại mắc phải họa hoạn.

Kim-sinh nghe nói như vậy, sa nước mắt đầm đầm, giọt ngắn giọt dài không dứt, mà đứa con thơ, lại càng khóc riết lắm. Tình cảnh khổ sở, tiếng khóc thảm-thiết, tướng giặc thấy vậy, cũng động lòng thương.

Tướng giặc bảo Kim sinh rằng:

— Ta trông thấy đứa con thơ của ngươi cũng lấy làm thương, vậy thì cũng bằng lòng cho chuộc. Song phải mang đủ ba nghìn bạc đến đây, mới cho chuộc về, nếu thiếu một đồng một xu, thì ta khép cho cái tội là « dám trái mệnh ta » không thể nào sống mà về được.

Kim-sinh dở túi bạc ra đếm, may sao vừa đủ số ba nghìn đồng. Liền nâng ngay lên.

Tướng giặc bằng lòng cho chuộc, đưa Kim sinh sang một cái thuyền ở gần bên cạnh, Sinh vừa tới nơi, thấy vợ cùng với một lũ quân cướp đương ngồi quây quần đánh tổ-tôm, tiếng nói cười đùa bỡn nghe vang ra cả ngoài thuyền.

Tướng giặc bảo Vương thị rằng:

— Chồng mày con mày lại tìm mày kia. Nay ta mừng cho mày mẹ con lại thấy nhau, vợ chồng lại đoàn tụ. Thôi đứng dậy mà về mau lên, chớ nên chậm trễ.

Vương-thị lờ đi, tựa hồ như không nghe thấy lời ấy, cứ việc đánh bài vui chơi như thường. Tướng giặc dục đứng dậy về hai ba lần, Vương-thị cũng chẳng nghe, Tướng giặc mới dắt tay Kim-sinh cùng đứa con thơ, đưa vào thuyền ấy. Kim-sinh vào thuyền trông thấy vợ, khóc mà gọi vợ, đứa con thơ vội bò lại chân mẹ, nắm lấy vạt áo mà khóc mãi không thôi. Lũ kẻ cướp cùng ngồi đánh bài với Vương-thị trông thấy tình cảnh thế, bất giác cũng động lòng thương, sa nước mắt sầm sầm đổ xuống.

Vương-thị dận dỗi nói gắt với chồng rằng:

— Ở nhà còn bà mẹ chồng, chung người chị dâu, hà tất phải nhờ đến tôi nuôi con trẻ. Nếu tôi chết đi thì nhờ ai.

Tướng giặc bảo Vương-thị rằng:

— Mày về hay không về thì nói một lời cho dứt khoát, chớ để cho đứa con thơ khóc thế thế ở bên cạnh tai ta, thêm phiền lòng ta như vậy.

Vương-thị nhởn nhơ nói rằng:

— Ở đây vui vẻ, tội gì tôi lại về nơi làm lụng khó nhọc.

Tướng giặc gọi Kim-sinh bảo ôm con ra, giả cả ba nghìn bạc, lại cho thêm năm trăm bạc nữa mà nói rằng:

Nhà ngươi xa xôi lại đây khó nhọc, ta cũng thương tình. Nay ta cho thêm số bạc này nữa đem về mà lấy vợ khác.

Kim-sinh chỉ thương đứa con bé đương khát sữa chẳng có ai nuôi, nên không chịu nhận bạc của giặc cho, chỉ ôm con quì xuống, cố kêu van tướng giặc bảo Vương-thị về.

Tướng giặc nổi giận, sai quân kéo tay hai cha con nhà ấy lên bờ. Đoạn vào trong thuyền bảo Vương-thị rằng:

— Chồng mày với con mày đã bị ta đuổi đi rồi, không phải còn lo bận bịu gì nữa, tha hồ ở đây vui vẻ. Nhưng ta chỉ nghĩ rằng « Vợ chồng nhà mày xe tơ kết tóc đã vài năm giời nay, mà đứa con ấy thực tự mày sinh ra, Từ nay trở đi tử sinh vĩnh quyết, tình cũng đáng thương, Mày nên ra đầu thuyền đứng tiễn dặn dò một đôi câu, để gọi là còn có tình vợ chồng, mẹ con một chút.

Vương-thị bất đắc dĩ cũng ra đứng đầu thuyền, chưa kịp mở mồm nói, đã bị tướng giặc đứng ở đằng sau nắm tóc, gọi Kim sinh đứng lại mà quát to lên rằng:

— Vợ ngươi là đứa bất lương đến như thế này, ta không thể khoan thứ cho được, Ta vì ngươi mà giết nó đi cho mọi người mát ruột.

Tướng giặc nói xong liền cầm đại đao chém vào cổ Vương-thị, quẳng xác xuống bể mà nói rằng:

— Cái thây đứa bất nghĩa này, chỉ sợ loài cá cũng không thèm ăn thịt.

Các thuyền giặc la liệt ở chung quanh đấy, đứa nào trông thấy thế, cũng vỗ tay khen rằng phải lắm.

Giời nước mông mênh, sóng bể cuồn cuộn, tiếng gió reo ầm ầm, Kim sinh trông thấy tướng giặc đứng đầu thuyền làm sự như thế, mắt cứ đăm đăm nhìn theo cái xác, không nói câu gì, tựa như người câm. Ngậm ngùi mà bế con về.

Than ôi! những đứa bội bạc dẫu khéo ô mị đem thân hiến người, cũng không ai ưa mà thường bị hại.

Thạch-bàng dịch thuật

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt-báo biết rằng muốn mua báo thì phải trả tiền trước. Vậy các liệt-quý [illegible]

Tiểu-sử Trương-tác-Lâm

« Làm cho nước Tàu trong vòng mười năm nay, trời long đất lở, núi đổ sông nghiêng, óc hàng vựa, máu hàng bồ, xương hàng rừng, xác hàng đống, ai cũng biết là do Trương-tác-Lâm.

« Thiệt vậy, Trương thiệt là con hùm dữ ở phía Bắc nước Tàu, mấy năm xưa đất Tàu nam từ Trường-giang, Bắc tới Hắc-long, một giải muôn dặm dư-đồ, về cả tay Trương chiếm cứ. Ôi! oanh-liệt thay!

Hai năm nay, bị quân Quốc-dân đánh lên, thế lực ngày một tiêu ma, mới đây có tin nói bị bom, có tin nói đã chết, lại có tin nói chưa chết, chưa rõ đích thực ra sao. Nhưng mà dù chết hay chưa, cái vận mạng của con hùm thiêng kia, cũng là tới ngày kết quả.

Tuy rằng Trương vốn thói quân phiệt, muốn dùng võ lực mà nuốt cả sơn-hà ngày nay dân nước giận hờn, cơ đồ tan nát, cũng là sự mình làm mình chịu, không phải tình oan. Song le, một kẻ đầu đen, đôi bàn tay trắng bấy nhiêu năm chọc trời quấy nước, ngang dọc non sông, trai thời loạn được như Trương, dẫu thất bại cũng đáng làm gương cho người nước khác.

Vậy thì lịch-sử của Trương, cũng một món mà nhiều người muốn biết. Nay lược thuật ra đây, tưởng cũng không phải là sự vô ích.

Trương-tác-Lâm tự là Võ Đình, năm Quang-tự thứ nhất, (1875) sanh ở một làng về Phụng-thiên. Cụ-kị nhà Trương vốn ở Hà-giang, đến đời ông Trương vì nhà nghèo phải ra làm ở ngoài ải Sơn-hải, rồi nhập tịch ở đó. Lúc Trương sanh, người cha còn phải đi cày mướn cho một nhà phú-hộ, Trương 10 tuổi thì cha chết, nhờ mẹ làm ăn cần cù, nuôi được thành người. Năm 16 tuổi, ứng mộ làm lính kị-mã trong đội Nghị-quân ở Bắc-dương tham dự vào trận giặc Trung-Nhật. Sau khi đội Nghị-quân trở vào trong Sơn-hải quan, Trương ăn trộm súng rồi bỏ lính trốn đi vào rừng xanh, cùng Trương-cảnh-Huệ, Trương-tác-Tướng kết làm anh em. Thường lẩn-quất ở những đồng hoang miền Liêu đông, những việc giết người lấy của, tay Trương làm cả. Như vậy 3 năm.

Năm Quang-tự thứ 24, Trương ở Tân-dân, cướp được người con gái họ Triệu, lấy làm vợ. Từ đó nghiễm-nhiên làm ông thủ-lãnh, chỉ chỉ-huy hiệu lệnh, không cỡi ngựa ra trận như trước nữa.

Hồi Tàu có loạn quyền-phỉ, Trương dời ra đóng ở Bát-dao-đài, bị quân Nga vây bọc, thế đã nguy cấp, may nhờ có Trương-cảnh-Huệ và Thang-ngọc-Lân đem quân lại cứu, Trương mới thoát nạn, lần giữ xứ đó chống nhau với quân Nga. Năm sau sanh Trương-học-Lương.

Năm quang-tự thứ 29, viên tri-phủ Tân dân sai người tới Bát-dao đài dụ Trương, Trương liền đầu hàng, được nhắc làm chức quảng-đái dinh kỵ-binh, đem đồ đảng đóng tại Tân dân, bấy giờ Trương 29 tuổi.

Năm quang-tự thứ 30 Trương cưới người con gái họ Bào, sanh được một người con trai tức là Trương-học-Thành khi đó trận giặc Nhựt Nga đã tan Thạnh-kinh tướng quân là Tăng-Kỳ bị cách chức. Triệu-nhĩ-Tốn kế chân. Trương-tích-Loan vâng mệnh triều-đình Mãn-Thanh ra coi việc tuần-phòng ở Phụng-thiên. Trương được Trương-tích-Loan thưởng thức ngay năm sau được thăng làm chức ngũ doanh tuần-phòng thống-đái, đổi đi trấn-thủ đồn Trịnh-gia. Năm Tuyên-thống thứ nhứt, thăng chức Phụng-thiên tuần-phòng thống-lĩnh, lại đổi đi đóng tại Thao nam. Năm Tuyên-thống thứ 3, đảng Cách-mạng khởi nghĩa ở Võ-xương, Triệu-nhĩ-Tốn sai Trương đem bộ thuộc đóng tại Thẩm dương. Sau khi Dân quốc thành-lập, Viên-thế-Khải đem bộ thuộc của Trương biên vào sư-đoàn thứ 27, và dùng Trương làm chức sư-trưởng, lại phong cho hàm quân-trung tướng. Năm dân-quốc thứ 4, Viên-thế Khải xưng đế, Trương vào bè với Viên, được thăng tước tử hạng nhứt. Qua năm sau sung chức Phụng-thiên tướng quân. Cách ít lâu, lại được kiêm chức tỉnh-trưởng tỉnh Phụng-thiên. Từ đó Trương mới rõ-ràng mày mặt.

Năm Dân-quốc thứ 7, được thăng chức tuần duyệt sứ ở Đông-tam-tỉnh. Trương đuổi Mạnh-ân-Viễn, dùng Bào-quí-Khanh làm đốc-quân tỉnh Cát-lâm, Tôn-liệt Thần làm đốc-quân tỉnh Hắc-long-giang, quyền-bính mà ở ba tỉnh miền đông, từ đó về tay Trương hết thảy.

Năm Dân-quốc thứ 9, Trương phụng mạng làm chấn-oai thượng tướng quân. Năm thứ 11, trận Phụng Trực đánh nhau Trương đem đại quân giao chiến với cánh Tào-Ngô, (1) bị họ đánh thua. Trương thấy mặt trước bất-lợi, tức thì trốn về Phụng-thiên, tự thăng mình làm chức bảo-an tổng-tư-lệnh ở ba tỉnh miền đông, ngày đêm nghĩ cách báo thù về trận thua đó. Nhưng mặt ngoài đối với Ngô-bội-Phu. Trương vẫn giả làm khiêm nhượng, thư từ đi lại. Trương tự xưng là con. Ba lần sai người ám sát Ngô-bội-Phu, song đều không trúng.

Năm Dân-quốc thứ 13 Phụng Trực lại đánh nhau, Trương nhờ sức của Quốc dân-quân là Hồ-cảnh-Dực, Tôn-Nhạc, kéo hàng vào Sơn-hải-quan, đó là một sự ăn may. Trương cũng không ngờ được thế.

Trong một năm ấy, lấy được Trực-lệ Sơn-đông, An-huy, Giang-tô, Nhiệt-hà, thế-lực suốt từ đông-bắc tới đông-nam, đó là hồi đỏ của Trương vậy.

Năm Dân-quốc thứ 14, Tôn truyền-Phương kéo quân đánh tỉnh Phụng, khi đó Giang-tô và An-huy theo nhau bị hãm, tình-thế Sơn-đông đã nguy cấp Quách-tòng-Linh lại luôn dịp nổi lên đánh Trương, quân đã tới sát Trầm-đường, Trương đã sắp sửa bỏ chạy trốn, may được quân Nhật cứu giúp, xoay nguy thành yên.

Mùa xuân năm sau, Trương sai đạo quân Phụng-thiên kéo vào cửa Sơn-hải, cùng Trương-tôn-Xương hợp quân Thiên-tân, sau lại làm lành với Ngô-bội-Phu, cùng giữ quyền chánh Bắc-kinh, nhưng mà Trương vẫn ở ngoài Đông-tam-tỉnh. Cuối năm đó. Trương vào Sơn-hải-quan, tới ngay Thiên-tân, tự làm tổng tư-lệnh quân An-quốc. Mùa hè năm sau, tự xưng là đại nguyên-soái. Cái bụng muốn làm hoàng-đế của Trương khi đó đã phơi lộ rõ ràng, chỉ vì quân-sĩ các ngả không bằng lòng, cho nên chưa dám.

Từ khi quân Bắc-phạt kéo lên, Trương đánh đâu thua đấy, tướng bỏ quân lìa, tình thế ngày một nguy-bách. Mới rồi cải trang trốn về Phụng-thiên, tới ngoài Liêu-đạo, bị trái phá.

Năm nay Trương 53 tuổi, 12 vợ, thương nhất là nàng thứ năm. Vừa trai vừa gái hơn mười con, con trai cả là Học-Lương, hiện coi mấy đạo quân thứ hai là Học-Thành, hiện làm tư-lệnh sư đoàn 17 ở đạo quân Lỗ-Trực, thứ ba là Học-Minh, hiện học ở trường lục-quân Đông-kinh Nhựt-bổn.

Trương tự phụng rất xa xỉ, ngày nào cũng yến-sào, nhân sâm, ngọc quế, hột chân-châu, cùng các thứ bổ dưỡng, mà nhứt là thịt hươu, hay là nước ép ở thịt ra. Trương cũng say mê a-phiện, có đêm thở khói phun mây, tới sáng mới ngủ.

Ngoài hai khoản gái và phiện, Trương lại còn thích đánh bạc. Mỗi ngày phải đánh bốn ván bài lá, thì mới khỏi nghiện.

Coi suốt một đời Trương, kể đầu từ tên dân lêu-lổng, rồi mà lính mộ, rồi mà kẻ cướp, rồi mà đại-tướng cướp, rồi mà đại-tướng nhà Thanh, rồi mà đại-tướng Dân-quốc, rồi mà đại tướng của họ Viên, rồi lại quay về làm Phụng-thiên tướng-quân của Dân-quốc. Mây tung gió thổi sóng dậy trào dâng, khi lên, lên đến thế, ai ngờ lúc xuống xuống như vậy? Vậy biết những kẻ lấy thịt đè người, ít khi được trường thọ.

Đ. P. T. B.

---

(1) Ngô-bội-Phu, Tào-Côn.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường [illegible]
học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in [illegible]
Giá mỗi quyển [illegible]
Tiền cước mỗi quyển [illegible]
[illegible]

VĂN UYỂN

Khuyên ai không nên chán đời

Giời đã sinh ta đứng giữa đời,
Chán đời sao đáng kiếp làm giai?
Tấm gương trung-hiếu đem ghi dạ,
Cái gánh sơn-hà phải ghé vai.
Nợ góp xin lo cùng xã-hội,
Tên kèm không thẹn với tương lai,
Này ai niên thiếu đời nay hỡi,
Xin chớ đua nhau học chán đời.

Nghĩ đêm

Đêm khuya thức dậy trông giời:
Giời u-ám, gió hơi-hơi lay mành.
Bên vườn tiếng dế sang canh,
Giọt sương thánh-thót trên cành nhỏ [sa.
Mây bay vần bóng trăng tà,
Bức tranh giời đất như xa như gần.
Khêu đèn ngồi nghĩ phân-vân,
Cố-hương xa cách mấy lần nước non?
Tha phương con mắt đã mòn,
Bước đường danh lợi hãy còn ham [theo.
Lợi danh phỏng đáng là bao,
Mà đeo đẳng mãi sao bao tháng ngày?
Đi cùng nam, bắc, đông, tây,
Bể thâm dò lại vẫn đầy như xưa.
Mặt phong-trần dạn nắng mưa,
Trải bao nhiêu dại vẫn chưa khôn gì.
Thế mà mang tiếng tu mi...

Lương-điền Ng-lê-Bông

TAXEOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

Số 32

Nhi-nữ anh-hùng

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Người con gái mặc áo trắng nói với bà mẹ rằng:

Người ấy lại đây thực là kỳ quái, lúc mới vào con cứ ngỡ là kẻ tay trong của tên áo tăng vào để khuyên dỗ con, đến khi con cả giận mắng nhiếc, nàng ấy không nói gì, lại tỏ ra ý dịu dàng hòn hở, thực là người có lòng nghĩa hiệp đáng nên kính phục lắm. Nhưng bây giờ không biết là nàng đi đâu mà lại nói là sẽ đưa một người khác đến, không biết có lại dắt một tên hòa thượng nào vào nữa, thì biết làm thế nào? Nếu như vậy thì lại càng đáng ghê cho con người ấy lắm.

Bà già nghe nói cũng lấy làm buồn bã. Đang lúc trông ngóng, bỗng thấy người con gái ấy cùng mụ đàn bà kia cầm một bó đuốc sáng rực, theo cái đường hầm đưa một người vào, trông thấy mẹ con người ấy liền nói lên rằng:

Mẹ con bà thử nhìn xem là ai đây?

Người con gái mặc áo trắng đang cúi đầu xuống, bỗng ngẩng lên nhìn, thấy người đi vào ấy không phải là hòa thượng, mà chính là người cha mình. Cha con vợ chồng trông thấy nhau đều kêu rú lên một tiếng, rồi chạy đến nắm lấy tay nhau mà khóc.

Ông lão nói:

Con ơi! Thực là phúc đức quá, may đâu gặp được vị cô nương này cứu tính mệnh cho cha, nếu không thì có lẽ bây giờ cha bị ngạt mà chết rồi.

Bấy giờ người con gái mặc áo trắng mới biết người con gái mặc áo đỏ thực là có bụng khuất mình cứu người, vừa toan sụp xuống lạy, bỗng thấy người ấy nói rằng:

Thôi, các ngươi không cần phải nói những câu phiền văn vô ích, xin hãy ngồi xuống cả đây, đem hết sự tình nói rõ cho tôi nghe, tôi sẽ có cách xử trí.

Hai cha con vợ chồng ông lão liền ngồi ngay xuống dưới cái dường gỗ ở bên cạnh cửa sổ, mụ đàn bà kia cũng toan ghé vào ngồi với nàng, nàng liền thét lên rằng:

Mi đi tìm chỗ nào mà ngồi, không được ngồi đây với ta.

Mụ đàn bà ấy nói:

Mi là đứa mới đến, mà lại lành chanh lành chói thế kia à? Mà mới bắt nạt mạ cơ, gớm cho mi thật! Trong cái nhà này của ta, ta thiếu gì chỗ ngồi.

Mụ ấy nói rồi chạy ra ngồi xổm ở bên cạnh cái tủ, kéo một cái ván gỗ lại mà ngồi. đột xuống, im thin thít chẳng thấy nói gì, chỉ thấy cứ đầu xuống, ngậm cái xe điếu ống thuốc lá mà hút lấy hút để, miệng thở khói ra phì phèo, bay mù cả lên.

Ông cụ già liền nhìn người con gái mặc áo đỏ mà nói rằng:

Thưa cô-nương, tôi họ *Trương*, tên gọi là *Lạc-thế*, trong làng xóm đều gọi là *Trương lão Thực*, tôi là người ở phủ Chương-đức, tỉnh Hà-nam, hiện ở trong một cái xóm bên ngoài cửa Đông-quan. Tôi có hai anh em, anh tôi là *Trương lạc-thiên*, đỗ tú tài, năm ngoái đã chết rồi, chỉ còn lại một mình tôi, hàng ngày cùng vợ tôi và con gái tôi làm ăn nuôi nấng nhau cho đoạn tháng qua ngày. Con gái tôi đây tên gọi là *Trương-kim-phượng*, năm nay mười tám tuổi, từ bé vẫn cho đi theo học, các sách đều đã học qua cả, biết viết biết tính, liền nhờ đó mà làm kế sinh nhai. Vợ tôi là người ở Đông-kinh, có người anh làm công cho một cửa hàng ở đó, trước đây có mời cả nhà tôi đến đó cùng ở, nhưng nghĩ ở nhà cũng đủ tiền dùng chẳng muốn đi đâu. Không ngờ ở miền Hà-nam chúng tôi luôn mấy năm giời bị nắng to, mùa màng đều bị mất cả, nhân dân đói kém rất là khổ sở, nên ngày nào những người kéo đến vay mượn cũng đông, nhà tôi chẳng lấy gì làm giàu cho lắm, nên không lấy đâu mà cho vay mượn mãi được, phải từ chối là không có. Ngờ đâu họ đói quá làm liều, kéo nhau vào mà ăn cướp. Tôi thấy vậy phải bảo với bà nó rằng đất này không thể ở được, âu là phải tìm cách đi nơi khác, rồi đem mấy gian nhà mấy mẫu đất bán cho một nhà giàu nhất ở trong làng, và có bao nhiêu đồ đạc lặt vặt cũng bán hết cả, cộng được một trăm mười lạng bạc, đem các đồ hành lý đóng vào một cái xe lớn, rồi cùng vợ con ra đi. Vẫn định là đi đến Đông-kinh ở với người em vợ tôi, tìm cách buôn bán làm ăn, không ngờ sớm nay đi đến chỗ đường ngã ba, rồi rẽ qua con đường này, đi chừng nửa ngày, ai nấy trong bụng nghe đói lắm, thấy ở trước cửa miếu có hàng bán cơm, liền đưa nhau vào nghỉ chân, bỗng thấy bọn hòa thượng ở trong miếu chạy ra mời chúng tôi vào trong thiền đường, đãi một bữa cơm chay. Khi ăn xong, tôi đem bạc xâu tiền, tất cả là 666 đồng tiền kinh đưa cho bọn ấy, rồi thấy tên đại hòa thượng đứng lên xua tay mà nói rằng:

Một bữa cơm đáng bao nhiêu mà tôi lấy tiền của ông, ý tôi muốn khuyến hóa một chút thiện duyên của ông. Tôi nói rằng: tôi đây là một ông lão nhà quê, hòa-thượng muốn khuyến hóa cái gì. Tên ấy liền nói rằng: tôi chẳng khuyến hóa gì của ông cả, tôi chỉ xin khuyến hóa cô con gái của ông đây mà thôi. Tôi thấy nó nói thế lấy làm lạ liền lại nói rằng: Để tôi mua cúng nhà chùa một cái mõ gỗ. Tên ấy liền lấy tay sỉ vào con gái tôi mà bảo rằng: Tôi dùng mõ gỗ làm gì, chỉ muốn dùng cái cô con gái của ông đây là hơn cả. Con gái tôi thấy nó nói thế liền đứng lên chạy ra ngoài, hai vợ chồng tôi nói qua loa mấy câu, rồi cũng chạy ra khỏi cửa, tên đại hòa-thượng liền nhảy phắt ra đứng chắn lấy cửa, không thấy kêu lên là chúng tôi chạy, vậy mà cái mụ đàn bà này không biết nấp ở đâu chạy ngay ra, nắm lấy vợ con tôi, rồi tên đại hòa thượng ấy vội lôi tôi xuống cái phòng chất than củi. Lấy cái sọt to úp lên trên, tôi đã bị nhốt vào đó rồi, còn vợ tôi ở bên ngoài, chúng nó làm thế nào tôi đều không biết.

Ông lão nói xong, liền ngoảnh lại bảo bà lão rằng:

Tình hình về sau thế nào nữa, bà nên kể rõ cho vị cô-nương này nghe.

Bà lão liền lấy tay gạt nước mắt mà nói rằng:

A-di-đà-phật! Khi mụ ấy nắm lấy hai mẹ con tôi rồi, liền lôi tuột ngay vào trong cái hầm đất này, bắt ngồi vào cái ghế dài. Độ một lát tên đại-hòa thượng ấy vào bảo mụ ấy phải giữ lấy và lựa lời khuyên dỗ, mụ ấy theo lời rồi cứ đem lời ngon ngọt và nhảm nhí nói mãi đến nửa ngày. nghe bẩn cả tai, con gái tôi thì cứ vừa khóc vừa mắng và toan đập đầu để một thác cho xong. Tên đại hòa thượng ấy sau lại chạy vào, thấy con gái tôi vẫn cứ mắng chửi om xòm, thì lại trở ra ngay, để cho mụ kia khuyên dỗ. Cô-nương ơi! Nó khuyên dỗ những lời thô tục ấy thì ai là người nghe cho được, nên con gái tôi lại càng cứ buông lời chửi mắng nó hoài. Đang lúc cãi cọ nhau om xòm, thì thấy cô nương gọi cửa vào đây.

Người con gái mặc áo đỏ liền nói rằng:

Vậy thế bà và cô bị bắt đem vào đó lúc nào? Và tên đại hòa-thượng vào mấy lần? Còn lệnh ái chẳng hay có bị nó giày vò không?

(Còn nữa)

CHABOT, Hanoi
56, Rue Paul Bert, 56
CÓ BÁN NHIỀU KIM-CƯƠNG ĐẸP

Mặt nhẫn
Mặt hoa
Thượng-hạng

Nhà hàng có thể tin cẩn được.

Tháng năm

Tháng năm nay đã đến rồi
Mồng năm âu cũng là ngày du chơi
Du sơn du thủy là thường
Du chi cho thú bằng du ở nhà
Ngồi trên ghế ngựa sập ngà
Dung dùi nhấp chén chè tầu vũ gi
Vũ gì những thứ chè gì
Tức thì Kim-thái chè chi ngon bằng
Chè ngon hương ngát lẫy lừng
Trong Nam ngoài Bắc ai từng uống qua
Uống qua mới biết thực thà
Chè ngon có một giá thì không hai
Bán hàng không có đơn sai

Apprentie Kim-thái
Ngọc-dường Lai cảo

TRẦN-QUANG-MINH

199, Hàng Bông-lờ, Hanoi

MẤY NHỜI KINH-CÁO

Thưa các quý-khách,

Bản-hiệu xưa nay chỉ chuyên về một nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng, TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC, nhổ răng, chữa sâu răng, vỏ răng, răng đen đánh trắng, răng vẩu, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bận-bịu gì cả.

Vậy xin mời các quí-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-han điều gì, bản-hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm hầu được như ý, và giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm và giả nhời ngay.

Kính cáo
Trần-Quang-Minh
OUVRIER-DENTAIRE
199, Rue du Coton, Hanoi

Kỳ thi chỉ tuyển lấy một chân Tá-sự chuyên môn (Agent technique) sẽ mở tại Cie Indochinoise d'Equipement Industriel, 24 đường Cột-cờ, Hanoi, vào hồi 15 giờ ngày thứ bảy 21 Juillet.

Đơn xin ứng thi chỉ nhận đến ngày 19 Juillet mà thôi.

7.453

HẠ GIÁ — BÁN ĐẠI CHIÊU HÀNG
Cho đến ngày 31 Août 1928

Pervenche... Xe đạp... Furan

PERVENCHE	Sơn đen, 1 máy hãm.	33$00
	2 máy hãm.	34.00
FURAN	Sơn đen thượng hảo hạng.	37.00
	Kiểu Anh	39.00

Vành bánh xe mạ kền một nửa, có carter và các đồ phụ-tùng.

DESIOLLE, 118, đường Quan Thánh, Hanoi

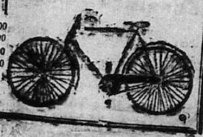

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Tin đường sá. — Quan chánh kỹ-sư công-chính Trung kỳ bá-cáo rằng đường số 196 từ Dran đến Arbre Broyé và Đà-lạt thì đến ngày 14 này sẽ mở cho cho xe-cộ đi được.

VINH

Pharmacie Commerciale du Nord-Annam
E. GILLET, Pharmacien, Vinh

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác ở cõi Đông-dương.

Việc Nam-kỳ

GIA ĐỊNH

Lại nói về vụ án mạng ở Tân-hưng tên khách trú thắt cổ vì tự minh thắt cổ. — Số báo bữa qua có bài ký thuật về vụ án mạng rất bí mật tại làng Tân-hưng (Gia-định) một người đàn bà tìm đến tìm trình sở mật thám mà nói rằng chồng mình bị người giết thắt, Sở mật thám có làm án kết thì cũng rõ có một người khách trú thắt họng trên trình nhà mà thác. Người vợ thì cứ nói rằng chồng mình bị cận thù nên mới bị giết thác đoạn đứa thủ phạm mới treo lên trình nhà để cho linh âm tưởng là người khách ấy tự tử. Người khách này tên là Ba-lưu-Tài, có hai người vợ một người vợ Tàu và một người vợ Annam.

Người vợ Tàu chỉ quyết cho chồng mình bị giết mà thôi nên mới đầu đơn vào hứa với quan Biện-lý. Từ hôm chồng thác đến nay thiếm không dám về nhà. Lịch sử người khách trú ấy thế nào trong số báo bữa qua có nói rõ.

Người vợ Tàu thì nói cùng ông cò sở mật thám rằng mình sợ lắm nên chẳng dám về nhà. Cái sợ ấy cũng có lý vậy. Thiếm nói rằng số 3500 đồng chồng để trong hộp mất đi. Chồng cho vay lấy lời khá lắm, nên không có lý tự tử. Và lại vợ chồng ở với nhau mấy năm trời đã biết được tánh tình nhau cả hai cũng không có rầy rà gì, trong gia đình được êm đềm lắm mà thiếm xẩm cũng không nghe chồng than thở việc chi, đường ấy có lý, gì mà đi tự tử.

Ba lưu Tài hai vợ. Vợ xẩm để ở Cholon, vợ Annam để ở Gia-định là nơi người khách ấy thường ở để cho vay với các bạn hàng người khánh ở với vợ Annam có lợi lắm, nếu không có vợ ai biết mà đến vay? Người vợ Annam quen biết nhiều nên người đến hỏi tiền bằng có luôn luôn.

Theo như lời khai của người vợ xẩm ấy thì cái lý tự tử nên bỏ. Chỉ còn có tìm biết tại sao mà người khách bị giết, những lời khai của người xẩm ấy lấy gì làm chắc? Quan lương-y có khám tử thi cũng không thấy dấu đánh đập và ngài nói rằng tên khách ấy thực là vì thắt họng nghẹt hơi.

Một người kia, họ muốn ép thắt cổ không phải dễ, ít nữa là phải vùng vẫy la làng. Người lân cận không nghe gì cả, Quan thầy lại định rằng người thác bị thắt cổ chớ không phải thác trước rồi thắt cổ sau. Thấy hai không có vít tích gì lạ cả.

Vợ Annam đi đâu mất, sở mật thám còn đang tìm kiếm. Có lẽ nhờ người ấy mà được rõ nguyên do vụ án mạng này.

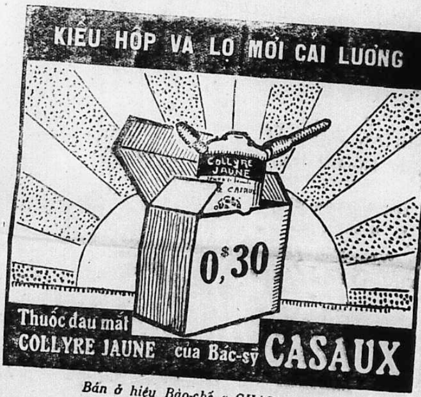

Bán ở hiệu Bào-chế « CHASSAGNE »
59, Rue Paul-Bert. — Hanoi

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

Rừng Bắc-sơn, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương
Chánh sở tại Hanoi, 52, Phố hàng Bông
Điện thoại số 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà. NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

[illegible]

Xin chú-ý đến hiệu chè Vĩnh-Mậu, Tùng-Mậu chính hiệu

CÁC NƠI PHÁT HÀNH
(hiệu chè Vĩnh-Mậu)
Số nhà 144, phố Khách, Nam-định.
Số nhà 25, phố Hàng Ngang, Hanoi.
Số nhà 21, phố Bông-kiều, Hải-dương.
Ở các tỉnh Nam-kỳ và Bắc-kỳ đều có nơi phát-hành.

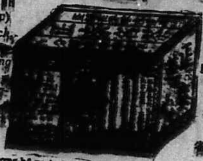

Năm 1926, đã trình Thương-bộ nước Pháp vào sổ, và dùng kim-bài thượng hiệu làm dấu hiệu, người khác không được giả mạo. Gần đây cũng có nhiều quân vô-sỉ, chế ra hạng chè giả, mạo dùng danh-hiệu của bản-hiệu để lừa dối và mưu lợi. Vì thế bản-hiệu mới đổi dùng cái giấy hiệu dán ở miệng bao chè, cách thức rất là tinh-tế, để phân biệt với hạng chè giả mạo, xin các quí-khách để ý đến cho.

注意正號正泰雙喜名茶

[illegible]

愛顧諸君幸祈留意

TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
7, Rue du Chanvre, Hanoi

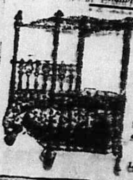

Lits en fer et en cuivre dit de Hongkong
ACCESSOIRES POUR LITERIE
Sommiers métalliques (toutes dimensions)
Glace de Saint Gobain de toutes dimensions et formes pour ameublement
Grand choix de baguettes pour encadrement et tenture.
MEUBLE GENRE THONET
Lampe à [illegible] anchon « Titus »

DELEULE & DETOUILLON
76, Phố hàng Trống, Hanoi

Quí-khách nên mua những xe-đạp thượng hạng mà giá lại rẻ không đâu bằng.

XE-ĐẠP TERROT :	
Thượng hảo hạng	75$00
Hạng đi đường xa B.	68.00
Hạng đi đường xa A.	66.00
XE-ĐẠP ALCYON	
Thượng hảo hạng	72.00
Hạng đi chơi.	[illegible].00
Hạng đi đường xa.	64.00
XE-ĐẠP « DRAGON D'OR »	[illegible].00

2038

HỠI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Đương thấy mắc bệnh mà đã nản lòng, nên dùng thuốc ABYSSINIE EXIBARD (REMÈDE d'ABYSSINIE en POUDRE) bằng bột, bằng thuốc lá hút, thì thấy đỡ chịu ngay, và khỏi tức-thì.

Để bột trong một cái đĩa, hoặc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập tức đỡ ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy hiệu-nghiệm lạ thường. Hút thuốc quấn Abyssinie Exibard (CIGARETTES d'ABYSSINIE EXIBARD) cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trên cái băng quấn chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:

FUMIGATION
MARQUE DÉPOSÉE

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris.

Gởi bán tại
BLANC, Hanoi
MONTÈS, Hanoi

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
81, phố Paul-Bert, Hanoi

3020

Làm thế nào mà chữa được

Một người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường tự vấn rằng: (Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng xa nơi tỉnh thành thầy chẳng có, thuốc thì không, thành thử người ốm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai nấy đều cần phải tàng trữ có một quyển sách nói đủ các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê và mọi điều chỉ bảo cho biết cách thức dùng các thứ thuốc ấy. Hằng ngày hiệu bào chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được rất nhiều thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy, nên lâu nay hiệu bào-chế ấy vẫn cố sức kiếm cách làm cho ai nấy được như ý. Nhưng người ta gửi về hỏi càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bào-chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dày 170 trang, vừa bằng chữ Pháp, vừa bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng đủ cả mọi điều khẩn thiết rất thường dùng.

Đại khái có những chương sau này:

1. *NHỮNG LÚC KHẨN CẤP, nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm to: đại để như: Ngạt, chảy máu, bỏng, gẫy xương, sai gân, thắt cổ, phải gió, người đi vân vân......*
2. *LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ. Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, mọi sự để phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.*
3. *MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC THÚ Y. Sản nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào đàn trâu bò, vì vậy trong cuốn sách ấy chúng tôi dành để một chương dài nói về sự sinh sản với giống vật mà trong nhà, cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách chữa hay loài vật trong nhà khi có tật bệnh.*
4. *CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH. Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống đục bẩn, [illegible] những vi-trùng: vậy cần phải làm thế nào cho nước được trong sạch mới được; trong chương này chỉ bảo mọi cách thực hành về không tốn tiền mà giữ cho nước uống được trong sạch.*
5. *NHỮNG BỆNH XOÀNG KHÔNG NÊN KHINH THƯỜNG. Như bệnh thấp, bệnh đau bụng, đau dạ dầy, đau gân, bệnh run. Mỗi bệnh ấy lại phải có nói rõ một cách giản gì mà xưa nay thực hành đã công hiệu lắm.*
6. *BỆNH ĐAU DẠ DẦY. Nhiều người Nam mắc phải cái chứng [illegible] đầy. Cứ xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thấy công hiệu.*
7. *CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ. Đàn bà thường có tật bệnh luôn; rất đau đớn; nếu biết chữa cho hợp cách thì đỡ ngay.*
8. *CÁC BỆNH PHONG TÌNH. Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho con cháu nữa.*
9. *CÁC CHẤT ĐỘC.. Một chương dài nói về cách chữa các chứng ngộ độc và làm giải độc vân vân..... Lại có nói đủ cả các phương thuốc tây cùng các lời chỉ bảo rất kỹ càng những vấn đề rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai hỏi xin cũng tặng không, không lấy tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về hỏi*

HIỆU BÀO CHẾ CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert Hanoi

Trong thư phải đính một cái tem 5 xu cước để gửi. Mà nên viết thư về xin ngay kẻo hết.

Rượu hiệu DUBONNET
Rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại
Trong gia tộc giờ uống rượu DUBONNET thì trước giờ ăn cơm một Khắc đồng hồ

[illegible] & Cie

3037

Cho những người sốt rét

Người sốt thì trong người run-rét, mặt thì nóng mà mồ-hôi đầm-đìa. Nhọc-mệt không còn hơi sức nữa; đầu nặng, hoa mắt, chóng mặt chân-tay rời-rạc. Cho rằng vì đâu mà sốt mặc dầu, cũng phải nên dùng ngay :

QUINIUM LABARRAQUE

Đã được hội Hàn-lâm Y-học Paris ưng chuẩn

Là thứ rượu thuốc trừ sốt bổ nhất, mạnh nhất, vì chỉ có thứ ấy là đủ các chất có thể tiêu-hóa được trích ở trong vỏ quinquina, nên chi đâu đâu cũng dùng thay cho các thứ quinquina ngày xưa, cái sức không đủ công-hiệu. Rượu ấy chế với rượu vang cũ Malaga, nên dùng cho người sốt, người yếu, người làm việc thái quá, người mới phục sức, và các ông già bà cả. Rượu ấy thầy thuốc hay khuyên dùng trong khi hoặc sau khi có bệnh grippe. Con trẻ bị huyết suy, con gái rậy thì, dùng rượu này bổ lại sức-khỏe rất công-hiệu.

Bán tại các hàng bào chế tốt.

Bán buôn tại: Maison FRÈRE 19, Rue Jacob Paris (6e)

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT,
PARIS (IXe)

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giấy nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre :* **2$10**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . . . Một chai :* **1,50**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai :* **0.80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

IMPERATOR

SUPÉRIEUR AUX ANIS

là

thứ Rượu Áp-sen

rất thơm ngon

UỐNG TIÊU-THỰC VÀ GIẢI-KHÁT

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.

3007

Bệnh Giang-mai

NÊN CHỮA BẰNG thuốc viên

COMPRIMÉS DE GIBERT

Là thuốc kiến hiệu, chắc chắn, kín đáo, tiện lợi, dẫu bận công việc, khi đi đường cũng vẫn uống được
Hơn cả thuốc tiêm 914

MƯỜI HAI NĂM DANH TIẾNG

Có nhiều nhà lương-y ca tụng
Muốn được thuốc thực hiệu thì phải nhận kỹ tên hiệu nhà chế-tạo là **J. GIBERT**, bào-chế đệ nhất hạng
19, Rue d'Aubagne, MARSEILLE
Ở Hanoi (Bắc-kỳ) có bán tại các hiệu thuốc.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có [illegible]

Orecédrol Galle

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cedrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng

BÁN TẠI.
Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Brousmiche.

Bịnh ghẻ chốc

Đau nhứt trong chơn cẳng

LÁC, NGHỨA, DA TRẦY KHÔ, NỨC, GHẺ cùng bất kỳ bịnh chứng nào ngoài da-thân thì trị tuyệt một cách hay, nhờ thuốc thoa

FLORENTINE

Các ông dùng thử một lần, coi có quả thuốc thiệt hiệu-nghiệm vậy chăng ?
Cả ngàn người đã chứng chắc hay thiệt !

Cùng các nhà thuốc và tại sở :
82, R. de Grenelle
PARIS

Thuốc đán FLORENTINE

Bệnh hen

Dùng thuốc điếu và thuốc bột [illegible] **ESPIC** [illegible] Paris. [illegible]

CÓ MỖI NGÀY lại uống MỘT VIÊN THUỐC HƯỜN CỦA ÔNG

Lương-y DEHAUT

uống trước khi dùng cơm, thì **CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN** và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm bởi tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra. Thuốc hườn này trị các chứng bịnh

NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU, NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI.

BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis Paris, cũng khắp trong mấy tiệm thuốc.

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai : **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert — Hanoi

Même Mon à Saigon: GRANDS MAGASINS CHARNER

Hội Kỷ niệm Dân-quốc của nước Pháp ngày 14 Juillet

Các thứ trang-hoàng về ngày hội

Các thứ cờ thực đẹp, pháo thăng-thiên, các hạng làm sẵn từng thứ một, pháo xanh đỏ, pháo hoa-cà hoa-cải, pháo cây-bông.

TẠI GIAN HÀNG BÀY CÁC THỰC-PHẨM
Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và đáng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thảy các chứng-bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG : *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
Giấy nói số [illegible]

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

NHỮNG VẾT XẤU
Ở NGOÀI DA

cùng là diện mạo già đi,
là bởi các chất
dựng nên da khô đi.

THỨ CRÈME SIMON

CRÈME SIMON

PARIS

giữ cho da mềm mại, giữ cho người trẻ và đẹp luôn. Trừ được hắn nắng, bệnh cảm thử, và các dấu sâu bọ đốt, vân vân.

Phấn và xà-phòng Simon

3045 b

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH : Francs **72.000.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN TỪ NGÀY 30 JUIN 1927 : **85.500.000**

HỘI ĐỒNG TRỊ SỰ :

Chánh trị-sự : M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Vân-nam ;
Phó trị-sự : M. PAUL BOYER, Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris ;
Tổng quản-lý chủ-nhiệm : M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.

Chánh quán tại : 96, Boulevard Haussmann, Paris (VIIIe)

CHI ĐIẾM CÁC NƠI :

BÊN TÀU	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Canton	Battambang	Bangkok
Fort-Bayard	Cantho	Nouméa
Hankeou	Haiphong	Papeete
Honkong	Hanoi	Pondichéry
Mongtzeu	Namdinh	Singapore
Pékin	Pnompenh	
Shanghai	Saigon	
Tientsin	Tourane	
Yunnanfou	Vinh	
	Quinhơn	

Phóng sự khắp cả toàn cầu

Giao dịch đủ các công việc thuộc về ngân-hàng — đổi chác tiền bạc — Mua bán quốc thải — Cho thuê cả tủ bạc (Ai muốn hiểu rõ cứ đến tận nơi mà hỏi).

Điện-Lưu-Tín-Điện : INDOCHINE

GIẤY NÓI :
Hanoi Số 497.
Haiphong 26.
Namdinh 90.
Vinh 45.

Luan